

**การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ
ของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร**

**ปริญญาานิพนธ์
ของ
สุชาติ ช่างโชติ**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา**

เมษายน 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโลกสูง)
.....กรรมการ
(ดร. วีระพันธ์ โชติวนิช)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโลกสูง)
.....กรรมการ
(ดร. วีระพันธ์ โชติวนิช)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สุจิตต์ รักย์เผ่า)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ประเสริฐ เขษรพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์สนับสนุนในการแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์ รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโคกสูง และดร. วีระพันธ์ โชติวินิช ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ พร้อมทั้งการให้ข้อคิด คำแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. อุปวิทย์ สุวคันทรกุล และดร. ไพรัช วงศ์ยุทธไกร ที่ให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนวทางในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม ดร. สนั่น ประจงจิตร อาจารย์สุจิตต์ รักษ์เผ่า อาจารย์สุจิตต์ สนองคุณ และอาจารย์สมบุรณ์ นิยมกล้า ที่ให้ความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ ที่กรุณาให้ความกรุณาช่วยเหลือในด้านการตรวจสอบรูปแบบของงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เพ็ญสิทธิ์ โพธิจินดา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการแปล และเรียบเรียงบทคัดย่อของงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุจิตต์ รักษ์เผ่า และอาจารย์ประเสริฐ เขษฐพันธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการสอบปากเปล่าในการทำงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าของสถานประกอบการอู่ซ่อมและบริการยานยนต์ และเจ้าของสถานประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะการใช้ความรู้และทักษะการประกอบการที่เป็นหัวข้อในการวิจัยครั้งนี้ ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณ คุณนิลุบล ช่างโชติ เด็กหญิงนฤมล ช่างโชติ และเด็กหญิงนันทิยา ช่างโชติ ที่ให้กำลังใจมาตลอด และความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

และสุดท้ายผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครอบครัว ญาติพี่น้อง ครู-อาจารย์ และเพื่อนทุก ๆ คนที่ให้ความรู้ และสร้างกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของอาชีพอิสระ	9
ความสำคัญของอาชีพอิสระ	11
ประเภทของอาชีพอิสระ	12
ทฤษฎีการประกอบอาชีพ	13
สถานภาพของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ	19
ความรู้และทักษะการประกอบอาชีพอิสระ	24
ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระ	37
ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล	51
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การจัดกระทำกับข้อมูล	52

บทที่

หน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่าง (อุตสาหกรรมจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ประกอบการ ประสบการณ์ใน การทำงานของผู้ประกอบการ และลักษณะของงานที่ประกอบการ	56
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับผลสำเร็จและระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบ การจำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม	58
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จและการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ	62
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของ การประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร	70
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
อภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะ	100
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	109
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	117
ประวัติย่อผู้วิจัย	123

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการด้านอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรม ที่เป็นเจ้าของกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร	50
2	สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามระดับวุฒิการ ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ	56
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ด้านช่างอุตสาหกรรมตามสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ ในการทำงาน และด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ	58
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบ การจำแนกตามสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการ ทำงาน และด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ	60
5	เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพ ทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มมัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มอื่น ๆ	62
6	เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน 6 กลุ่ม เป็นรายคู่	63
7	เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพ ทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี	64
8	เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพ ทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม เป็นรายคู่	65
9	เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพ ทั่วไป ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอยู่ซ่อม และบริการยานยนต์ และกลุ่มซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	65

10	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มมัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มอื่น ๆ	66
11	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม เป็นรายคู่	67
12	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี..	67
13	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม เป็นรายคู่	68
14	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มซ่อมและบริการยานยนต์ และกลุ่มซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่อง ใช้ไฟฟ้า	69
15	ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม คือ ผลสำเร็จมากที่สุด ผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จน้อย ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จ น้อยที่สุด	70
16	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้านที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ ของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขต กรุงเทพมหานครตามระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	71
17	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านการจัดการ ที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จ ปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายคู่	73

18	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านความเป็นผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายชื่อ	74
19	เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านเทคนิควิธีการที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายชื่อ	75
20	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการตลาด ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	76
21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการเงิน ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	78
22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านสินค้าคงคลัง ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	80
23	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	82
24	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านความเป็นผู้ประกอบการ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับผลสำเร็จมากผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด	84

<p>25 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านเทคนิควิธีการ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด .....</p>	<p>86</p>
<p>26 ค่าความถี่ และอันดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการที่เสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงิน การจัดการด้านสินค้าคงคลัง การจัดการด้านบุคลากร ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ .....</p>	<p>88</p>

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	6
---------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีความรู้ความสามารถมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชนสังคม และประเทศชาติด้วยวิธีการ ที่เน้นทรัพยากรมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาด้วยวิธีการปรับปรุงกระบวนการศึกษาเรียนรู้ พัฒนาจิตใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การพัฒนาทักษะฝีมือให้มีคุณภาพประสิทธิภาพที่สูงขึ้นสามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ ด้วยการได้ประกอบอาชีพตรงตามความรู้ความสามารถจะทำให้โอกาสประสบผลความสำเร็จในชีวิตเป็นการสร้างความภาคภูมิใจและความพึงพอใจในความสามารถของตนเอง ยังช่วยพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นด้วย ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและสังคมที่เราต้องการเน้นชีวิตมีสัมมาอาชีพ มีศีลธรรม มีความภาคภูมิใจในอาชีพ มีความอดทนคิดเป็นทำเป็น แก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (อาทิตยา เป็นธัญญานนท์. 2539 : 11)

การวางแผนเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ หรือแรงงานในอดีตผ่านมามีลักษณะสนองความต้องการของภาคเอกชน ภาคราชการรัฐวิสาหกิจเป็นหลัก หรืออาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่ง คือ การเตรียมคนเพื่อการเป็นลูกจ้าง ซึ่งการวางแผนกำลังคนที่มุ่งความต้องการของตลาดแรงงานในระบบที่มีได้คำนึงถึงงานนอกระบบที่แรงงานสร้างงานกันขึ้นมาเอง ในลักษณะของการประกอบอาชีพอิสระ ที่เป็นการสร้างงานด้วยตนเองพึ่งพาตนเองไม่เป็นลูกจ้างของใครแต่เป็นนายตนเอง (เสริมศักดิ์ วิชาสาธิต และคนอื่น ๆ. 2535 : 1) การประกอบอาชีพอิสระจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างงานสร้างรายได้โดยในระยะเริ่มต้นนั้นแม้ว่าจะเป็นการสร้างงานเพื่อตนเองแต่ในไม่ช้าก็สามารถสร้างงานเพิ่มขึ้นได้ประเทศไทยแต่เดิมฐานเศรษฐกิจของประเทศ คือ การเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระทางการเกษตรกรรม แม้ในขณะนี้ผู้ประกอบอาชีพอิสระบางรายได้กลายเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่หลายรายแล้ว ก็ยังคงเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ (เจลิยว สุวรรณกิตติ. 2530 : 7)

จากการสำรวจแรงงานไทยทั่วราชอาณาจักรเดือนสิงหาคม 2531 พบว่าจากจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 29.5 ล้านคนนั้นเป็นผู้ประกอบการอาชีพอิสระประมาณ 21.1 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.6 ของผู้ที่มีงานทำทั้งหมด (มนัส วัฒนชานนท์ และคนอื่น ๆ. 2534 : 35) อาชีพอิสระเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างยิ่ง มาตั้งแต่อดีตจนมาถึงปัจจุบัน การประกอบอาชีพอิสระยังมีบทบาทและความสำคัญไม่ลดน้อยเลย แต่มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพของเทคโนโลยีและสภาพทางเศรษฐกิจสังคม ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระตามสายวิชาชีพทางด้านช่างอุตสาหกรรมในลักษณะของอู่ซ่อมรถและบริการยานยนต์ ซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นอาชีพหนึ่งของการประกอบอาชีพอิสระที่ให้บริการแก่ลูกค้าที่มีบทบาทอย่างกว้างขวางเช่นกัน ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกับนิสัยของคนไทยและสภาพแวดล้อมของชุมชนไทย ด้านการประกอบอาชีพด้วยความเป็นอิสระเป็นการลดปัญหาการว่างงานของแรงงานได้ทางหนึ่งแทนการมุ่งอาชีพเป็นลูกจ้างของหน่วยงานรัฐบาลหรือเอกชนที่มีกำลังของการจ้างงานอย่างจำกัด ไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อแรงงานที่มีอยู่ภายในประเทศได้อย่างทั่วถึง จากผลการสำรวจการว่างงานของคนที่จบการศึกษาระดับสูงของ พ.ศ. 2540 พบว่าไม่มีงานทำถึง 1,910,000 คน และมีผู้จบจากสถานศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ 405,595 คน แต่การบรรจุงานมีเพียง 108,147 ตำแหน่งเท่านั้น (กองบริหารตลาดแรงงาน. 2541 : 51) จะเห็นได้ว่าการทำงานในระบบด้วยการเป็นลูกจ้างจำนวนของแรงงานมีมากกว่าปริมาณการจ้างงานที่มีอยู่อย่างจำกัดปัญหาการว่างงานวุฒิทางการศึกษาไม่สอดคล้องกับตำแหน่งงาน ทำงานต่ำกว่าวุฒิการศึกษาเป็นผลให้ค่าตอบแทนต่ำกว่าที่จะควรได้ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาเดิม ๆ จากอดีตถึงปัจจุบันยังคงดำเนินอยู่ตลอดมา มีแนวโน้มที่สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นปัญหาระดับประเทศแล้ว ยังถือว่าเป็นการสูญเสียทางการศึกษาคือ ตรงกันข้ามกันถ้าได้ประกอบอาชีพตรงตามความรู้ความสามารถทำให้มีโอกาสประสบผลสำเร็จในชีวิตสร้างความภาคภูมิใจ ความพึงพอใจในความรู้ความสามารถของตนเองสร้างฐานะทางครอบครัวให้ดีขึ้นแล้วยังเป็นการช่วยลดปัญหาการว่างงานอีกทางหนึ่งด้วย

อาชีพอิสระจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนาลดปัญหาการว่างงานด้วยการสร้างงานด้วยตนเองแล้วยังเป็นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยในแง่ของการปกครองตนเอง อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศทางภาคพื้นเอเชียโดยเฉพาะ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ. 2535 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Mydal. 1968 : 1215) เป็นมาตรการสำคัญและเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นแนวทางหนึ่งต่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานภายในประเทศได้ ด้วยการส่งเสริมให้อยู่ในรูปของผู้ประกอบการ

ธุรกิจขนาดย่อมเพราะจะเป็นแหล่งรองรับแรงงานส่วนหนึ่งได้ อาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรม เป็นการประกอบการธุรกิจขนาดย่อมอย่างหนึ่งในอาชีพอิสระที่มีบทบาทต่อการแก้ปัญหาดังกล่าว แต่การประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมยังมีปัญหาอยู่มากมาย ซึ่งปัญหาหนึ่งของแรงงานหรือผู้ที่ประกอบการอาชีพอิสระด้านนี้ คือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระมากพอ ทำให้การที่จะพัฒนาแนวทางการประกอบอาชีพอิสระเพื่อช่วยลดภาวะการว่างงานยังไม่เป็นที่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (กรมอาชีวศึกษา. 2532 : 15) สอดคล้องกับผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 22) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่สรุปผลได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระ คือ ผู้เริ่มต้นธุรกิจมักจะประสบความสำเร็จไม่ประสพผลสำเร็จ เพราะมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระนั้น ๆ แล้วยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตการขาย หรือการให้บริการ และจากผลของงานวิจัยของ ชัยสิทธิ์ ศิลมัย (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยทางด้านผู้บริโภคต่อการได้รับบริการ พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการได้รับบริการจากผู้ประกอบการมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าหากมีการใช้ความรู้และทักษะที่สามารถสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้แล้วโอกาสของผู้ประกอบการที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ การประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ประกอบการที่ประสพผลสำเร็จทางอาชีพอิสระที่มีระดับต่างกัน ตามลักษณะของงานที่ผู้ประกอบการ คือ ลักษณะของผู้ประกอบการผู้ซ่อมและบริการยานยนต์ ลักษณะของผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อเป็นแนวทางสำหรับแรงงานที่ว่างงานที่มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ ทางด้านช่างอุตสาหกรรมแทนการเป็นลูกจ้างในหน่วยงานรัฐ หรือเอกชน เป็นการศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนที่จะไปดำเนินกิจการด้วยตนเอง และสำหรับผู้ที่ได้ดำเนินกิจการไปแล้วแต่ยังไม่ประสพผลสำเร็จหรือไม่พึงพอใจในกิจการของตนเองจะได้นำเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงกิจการให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปแล้วประสพผลสำเร็จได้ ซึ่งจะเป็นผู้ที่สร้างงานให้เกิดขึ้นอีกจำนวนมากกับสังคมในอนาคตอันใกล้นี้ด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ และการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

การใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการจะเป็นแนวทางสำหรับผู้มีความสนใจต่อการประกอบอาชีพอิสระทางช่างอุตสาหกรรมในการเตรียมความพร้อมก่อนประกอบการ และเป็นแนวทางในการเสริมความรู้และทักษะการประกอบการ สำหรับผู้ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการปรับปรุงแก้ไขให้สามารถดำเนินกิจการประสบผลสำเร็จได้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานคร ที่ประกอบการอยู่ซ่อมและบริการยานยนต์ และประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรม ซึ่งดำเนินประกอบการ และเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้จดทะเบียนการค้ากับกระทรวงพาณิชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2540 ด้วยทุนจดทะเบียนที่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ตามลักษณะของสถานประกอบการ คือ ผู้ประกอบการอยู่ซ่อมและบริการยานยนต์ และผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมจำนวน 554 สถานประกอบการ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร จากประชากรจำนวน 554 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39-40) เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 304 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตอนที่ 1

3.1.1 ตัวแปรอิสระ สถานภาพของผู้ประกอบการ ได้แก่

3.1.1.1 วุฒิการศึกษาของผู้ประกอบการ

3.1.1.2 ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบการ

3.1.1.3 ลักษณะของงานที่ประกอบการ

3.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.1.2.1 ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ

3.1.2.2 ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ

3.2 ตอนที่ 2

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน

3.2.1.1 ความรู้และทักษะด้านการจัดการ

3.2.1.2 ความรู้และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการ

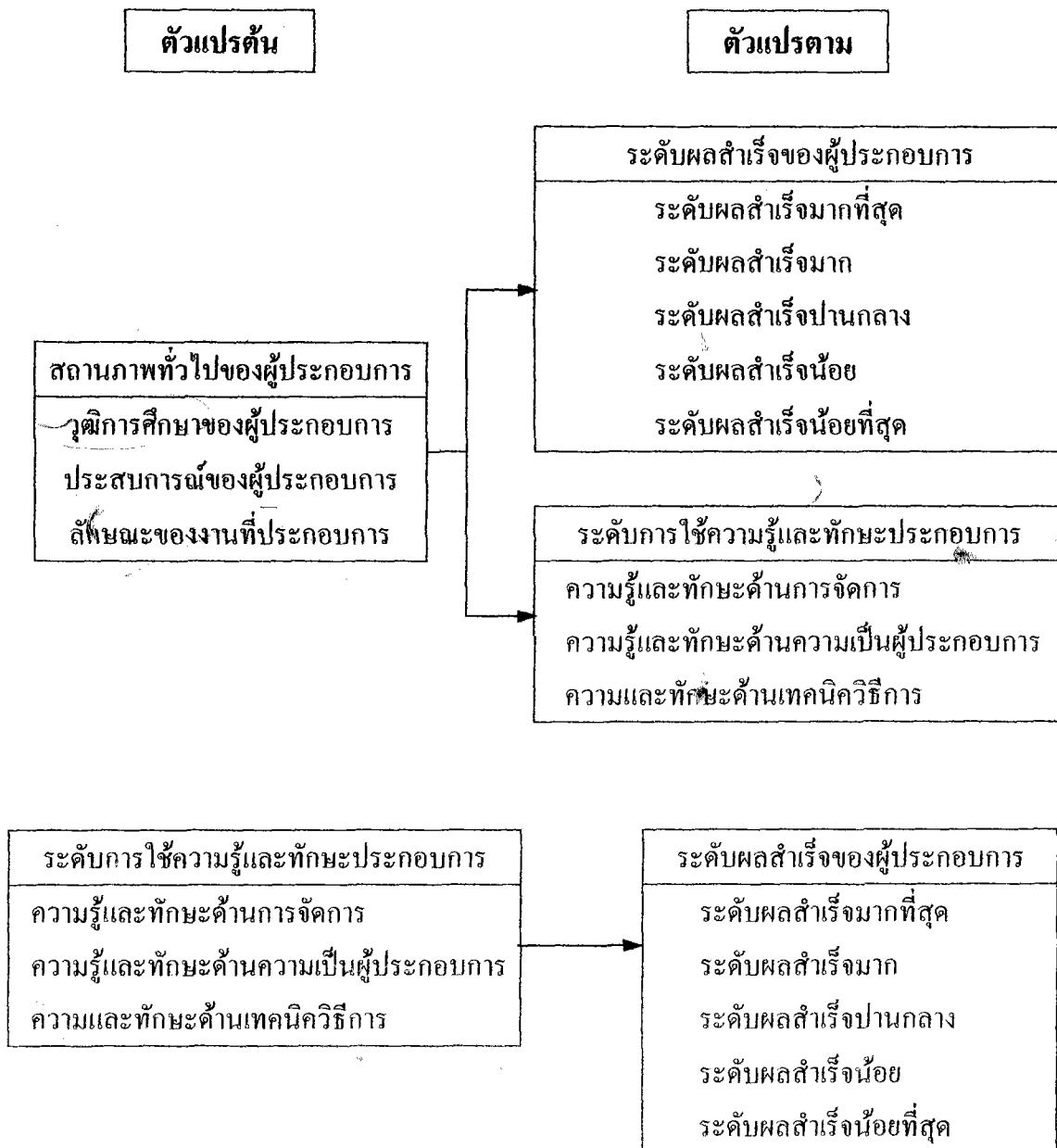
3.2.1.3 ความรู้และทักษะด้านเทคนิควิธีการ

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพทางวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกัน ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

2. ผู้ประกอบการใช้ความรู้และทักษะด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการและด้านเทคนิควิธีการในระดับแตกต่างกัน ส่งผลต่อผลสำเร็จการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม หมายถึง เจ้าของสถานประกอบการ ผู้ดำเนินประกอบการอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเอง ตามลักษณะของงานประกอบการเป็นทางด้านช่างอุตสาหกรรม 2 ลักษณะงาน ได้แก่ สถานประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ และสถานประกอบการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า มีรายได้เป็นของตนเองไม่มีนายจ้าง ไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ได้ผลกำไรเป็นค่าตอบแทน

2. การใช้ความรู้และทักษะ หมายถึง ผู้ประกอบการได้ใช้ระดับความรู้และทักษะในการประกอบการ 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการ หมายถึง สภาพของการใช้ระดับความรู้และทักษะประกอบการเพื่อการบริหารงานใน 4 ด้าน (4 M's) ดังนี้

2.1.1 การจัดการด้านการตลาด ได้แก่ การวิจัยตลาด การวางแผนการตลาด การส่งเสริมการตลาด การนำเสนอ การให้บริการ และการรวบรวมข้อมูล

2.1.2 การจัดการด้านการเงิน ได้แก่ การบริหารเงินระยะสั้นและระยะยาว แหล่งที่มาของเงินทุนระยะสั้นและระยะยาว การรักษาสภาพคล่องทางการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เอกสารสัญญาทางธุรกิจ และเอกสารที่ใช้ในการเงิน

2.1.3 การจัดการด้านสินค้าคงคลัง ได้แก่ การจัตรายละเอียดของสินค้าคงคลัง การควบคุมจำนวนปริมาณการสั่งซื้อสินค้า การตรวจรับสินค้ามีปริมาณคุณภาพตามสั่ง การเก็บรักษาสินค้าคงคลัง การควบคุมตรวจสอบสินค้าคงคลัง และการซื้อสินค้ามาสำรองทดแทน

2.1.4 ด้านบุคลากร ได้แก่ การวิเคราะห์งาน วิเคราะห์บุคลลากร การสรรหา การพัฒนาส่งเสริม การทรงรักษามูลค่า การวัดประเมินผล และการนิเทศภายใน

2.2 ด้านความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การใช้คุณสมบัติเฉพาะตัว หรือสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้ประกอบการเพื่อการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ในการดำเนินกิจการสถานประกอบการให้ลุล่วงตามตามแผน หรือเป้าหมายที่วางไว้ เช่น ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดำเนินกิจการด้านทั่วไป ขั้นตอนการทำงาน การบริหารเวลาและการปฏิบัติงาน การเขียนการพูดเพื่อการสื่อสาร และมนุษยสัมพันธ์

2.3 ด้านเทคนิควิธีการ หมายถึง การใช้ความรู้และทักษะด้านทฤษฎีปฏิบัติเพื่อการประกอบการตัดสินใจ การดึงดูดสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้า การเลือกใช้วิธีอุปกรณ์เครื่องมือ การสร้างกำหนดกฎเกณฑ์ในการทำงาน

3. สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ หมายถึง สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

3.1 วุฒิการศึกษาของผู้ประกอบการ หมายถึง ระดับการศึกษาที่ผู้ประกอบการได้รับก่อน หรือขณะที่ประกอบการในระดับสูงสุดของผู้ประกอบการ

3.2 ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบการ หมายถึง การมีความรู้และทักษะในงานที่ประกอบอยู่ก่อนมาเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเอง

3.3 ลักษณะของงานที่ประกอบการ หมายถึง อาชีพอิสระที่ผู้ประกอบการได้ดำเนินอยู่เกี่ยวกับกิจการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครจาก 2 ลักษณะงาน ได้แก่

3.3.1 ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ หมายถึง การประกอบอาชีพเกี่ยวกับ การตรวจซ่อม แก๊ซ คัดแปลง ต่อเติม ติดตั้ง ทดสอบ เคาะ นู ปะ และให้บริการยานยนต์ ผู้ประกอบการทำหน้าที่การจัดการบริหาร ไม่มีเงินเดือน รายได้มาจากผลกำไร

3.3.2 ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า หมายถึง การประกอบอาชีพเกี่ยวกับ การตรวจซ่อม ดูแล แก๊ซ คัดแปลง ต่อเติม ติดตั้ง ทดสอบ และให้บริการเครื่องใช้ไฟฟ้าตามบ้านเรือน หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าในสำนักงาน ผู้ประกอบการทำหน้าที่การจัดการบริหาร ไม่มีเงินเดือน รายได้มาจากผลกำไร

4. ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ หมายถึง การประเมินระดับผลสำเร็จในการประกอบการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการในหนึ่งปีที่ผ่านมา คือ ด้านเป้าหมายหรือตามแผนการวางไว้ ด้านการดำเนินการเมื่อเทียบกับคู่แข่งและด้านผลกำไรในการดำเนินการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาคำกรใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รวบรวมตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของอาชีพอิสระ
2. ความสำคัญของอาชีพอิสระ
3. ประเภทของอาชีพอิสระ
4. ทฤษฎีการประกอบอาชีพ
5. สถานภาพผู้ประกอบการอาชีพอิสระ
6. ความรู้และทักษะการประกอบอาชีพอิสระ
7. ปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพอิสระ
8. ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของอาชีพอิสระ

การประกอบอาชีพอิสระ มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การประกอบอาชีพอิสระ หรือ การประกอบอาชีพส่วนตัว ดังต่อไปนี้

สุริพร ศรีทองกิติกุล (2521 : 5) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง งานอาชีพที่แต่ละบุคคลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำมาหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องไปรับจ้างผู้อื่นเสมอไป หรือจะไปรับจ้างก็ได้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2527 : 5) ได้ให้ความหมายของ อาชีพอิสระ ว่า การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้โดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ฐานะลูกจ้าง

สุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 77) ได้ให้ความหมายของ อาชีพอิสระ ว่า อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นมาเองลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่ง และไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ให้บริการแก่ลูกค้าเองมีการลงทุนเพื่อหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

เฉลียว นูร์รักดี และคนอื่น ๆ (2529 : 8) ได้ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระ ว่า ผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเองโดยจะทำคนเดียว หรือร่วมกันทำในครอบครัว มีผู้ร่วมงานไม่เกิน 9 คน เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านขายสินค้า เป็นต้น

สุรเดช วิเศษสุรการ (2530 : 1) ได้ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระ ว่า งานที่ไม่ใช่งานรับจ้างรับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มจากแผงลอยหาบเร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถวจนต่อไปอาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไป

จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา (2530 : 48) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมขนาดเล็กที่ทำด้วยตนเอง อาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82) ได้ให้ความหมาย อาชีพอิสระ ว่า การประกอบอาชีพส่วนตัว หรือระหว่างห้างหุ้นส่วนด้วยกัน เพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไรโดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

ทิพวัน ถือคำ (2533 : 43) ได้ให้ความหมาย อาชีพอิสระ ว่า การประกอบอาชีพผู้ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการเองเป็นอาชีพอิสระ เพราะผู้ประกอบอาชีพไม่ได้เป็นลูกจ้างในหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลหรือเอกชน

สมพงษ์ พรหมบุรมย์ (2535 : 1) ได้ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระ ว่า อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเองเป็นนายของตัวเอง ทั้งนี้กิจการอาจจะเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถ และทุนทรัพย์

จากความหมายนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายอาชีพอิสระ หรืออาชีพส่วนตัว หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพได้ตั้งตัวเองเป็นผู้ประกอบการโดยไม่มีนายจ้างไม่มีหัวหน้างานไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง เป็นในลักษณะการรับจ้าง หรือไม่รับจ้างก็ได้แล้วแต่ความพึงพอใจของผู้ประกอบการเป็นเจ้าของกิจการเองในลักษณะครัวเรือน หรืออยู่ฐานะหุ้นส่วนดำเนินกิจการด้วยการลงทุนเอง รวมหุ้นกับญาติพี่น้องเพื่อนฝูงมีการบริหารจัดการกันเองรับผิดชอบต่อการเสี่ยงการขาดทุนล้มเหลวทางธุรกิจด้วยตนเอง กิจการจะดำเนินการในรูปของการผลิตการจำหน่าย ให้บริการ เป้าหมายของการประกอบการ คือ ผลกำไรเป็นค่าตอบแทน ไม่มีค่าจ้างเป็นรายวันรายเดือน ไม่มีสวัสดิการ ขนาดของกิจการอาจมีขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์ และความสามารถในการดำเนินการ

2. ความสำคัญของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่มีลักษณะความคล่องตัว อิสระเสรีในการบริหารงาน ซึ่งผู้ประกอบกิจการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านการลงทุน การให้บริการ การจัดการ การตลาด การขยายกิจการ การผลิตสินค้าใหม่ หรือการให้บริการลูกค้า เป็นงานอาชีพที่เปิดกว้างให้ประชาชนสร้างงานขึ้นเองได้ตลอดเวลา จากการทำเป็นการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงทำให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ตัดสินใจเอง (สุมณฑา แสงทิพย์. 2539 : 30) นอกจากนี้การประกอบอาชีพอิสระเป็นหนทางแก้ไขปัญหการว่างงาน โดยเฉพาะการว่างงานของผู้มีการศึกษา ซึ่งถือว่าการสูญเสียทางการศึกษายังเป็นปัญหาที่สำคัญ และยังไม่มียังขาดความรุนแรงได้โดยเร็ว ทั้งนี้เพราะนโยบายของการจัดการศึกษายังไม่เคยคำนึงถึงเรื่องการไปสร้างงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษาโดยการประกอบอาชีพอิสระยังมีหนทางที่ขยายตัวได้อีกมาก (ยุพิน ประจวบเหมาะ. 2531 : บทคัดย่อ) ในบรรยายเรื่องแนวทางกำหนดคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ที่บ่งชี้ให้เห็นว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นการช่วยลดปัญหาการตกงานมากกว่าการแก้ปัญหา (สำเนา ขจรศิลป์. 2534 : 49)

บทบาทธุรกิจขนาดเล็กเป็นอาชีพอิสระมีต่อระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ดังที่ พงษ์วุฒิ สิทธิผล (2536 : 7) ได้สรุปไว้

1. เกิดการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจการค้าแบบเร็ว เพราะเป็นธุรกิจที่ลงทุน และกระจายตัวได้ง่ายทั่วไปไม่ผูกขาด ทำให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้บริโภค
2. เกิดการสะพัดงาน และจ้างงานจำนวนมากขึ้น
3. เกิดการระดมเงินทุน เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้เงินน้อยที่มาจากแหล่งเงินทุนจากระบบที่ไม่ยุ่งยาก เช่น จากเงินออมญาติพี่น้อง แหล่งเงินทุนสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กโดยตรง
4. เกิดแนวความคิดในสิ่งประดิษฐ์คิดค้นแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ที่ชอบการเปลี่ยนแปลงต้องการความสะดวกสบาย ต้องการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีกว่า
5. เกิดการกระจายรายได้ เพราะธุรกิจประเภทนี้มีการกระจายตัวทั่วไป
6. เกิดการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการเป็นการแข่งขัน และความอยู่รอด
7. เกิดการกระจายการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาไปทั่วท้องถิ่น เป็นการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานเข้าสู่เมืองอีกทางหนึ่ง

การประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประเทศชาติได้ เช่น ด้านสังคมช่วยแก้ไขปัญหการว่างงานของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ ลดปัญหาการว่างงานเพราะงานอิสระมีการจ้างงานจำนวนมาก ด้านเศรษฐกิจช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคและส่วนต่าง ๆ ของสังคมได้ง่าย ด้านครอบครัวเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาทางความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคลสร้างความภาคภูมิใจแก่บุคคลในครอบครัว

8. ประเภทของอาชีพอิสระ

ทบวมมหาวิทยาลัย (2526 : 23) จัดผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่น สำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายอุปกรณ์การเกษตร และขายเครื่องสำอาง
2. ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับซ่อมผ้า ขั้บรดส่งผู้โดยสาร รับซ่อมจักรยาน และมอเตอร์ไซด์
3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา และกรีดยาง

สัญญา จัดตานนท์ (2527 : 16) ได้แบ่ง อาชีพอิสระ ตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ ในระดับปริญญา อนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ ผู้ตรวจสอบบัญชี และครูอาจารย์ เป็นต้น
2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ ในระดับที่ต่ำกว่าอนุปริญญา เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น
3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความรู้วิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการค้าของชำ ค้าข้าวแกง ค้าผลไม้ ค้าหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบเร่ แผงลอย ขั้บรดแท็กซี่ ตลอดจนผู้ที่รับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2530 : 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระ ได้ดังนี้ ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพานิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม พิพรรณ อินทรศัพท์ (2531 : 161-170) แบ่งอาชีพอิสระไว้ 5 ประเภท

1. กิจการจำหน่ายประเภทสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ ร้านค้าย่อยจำหน่ายของใช้ประจำบ้าน ร้านจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ประปา วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น
2. กิจการจำหน่ายประเภทอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร แผงลอย และรถเข็นอาหาร
3. กิจการผลิตสินค้า ได้แก่ การผลิตสินค้าอุปโภค และบริโภค

4. กิจการด้านบริการ ได้แก่ งานบริการชุมชน

5. กิจการประกอบตามสายวิชาชีพ ได้แก่ ผู้ช่วยมรดก รับหมาก่อสร้าง สำนักงาน

ทนายความ

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82-102) แบ่งการประกอบอาชีพอิสระอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สาขาเศรษฐกิจที่เป็นระบบ (formal sector) เช่น การประกอบอาชีพแพทย์ พยาบาล ทนายความ สถาปัตยกรรม และช่างประเภทต่าง ๆ

2. สาขาเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ (informal sector) เช่น หาบเร่ แผงลอยขายอาหาร บริการด้านต่าง ๆ เป็นต้น

อาชีพอิสระ เป็นอาชีพส่วนตัวหรือเป็นการประกอบกิจการด้วยตนเอง สร้างงานขึ้นมาเอง อาชีพอิสระจึงเกิดขึ้นได้ในทุกลักษณะงานอาชีพ ไม่ว่าจะงานนั้นจะเป็นลักษณะของการเกษตร อุตสาหกรรม คหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม หรือบริการ ซึ่งลักษณะของการใช้ทักษะและความรู้ จะมีความแตกต่างกันไปตามสาขาอาชีพ ตามประสบการณ์ และตามระดับของความรู้ความสามารถที่ได้มีการศึกษาหรือเรียนรู้มา จึงสรุปมีการแบ่งประเภทของอาชีพอิสระตามลักษณะของการใช้ความรู้ ระดับวุฒิการศึกษา ประเภทที่ให้บริการตามสายวิชาชีพ

4. ทฤษฎีการประกอบอาชีพ

กินซ์เบิร์ก (Ginzberg, 1974 : 47-57) กล่าวถึง การประกอบอาชีพ ว่าเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตายไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่สำคัญที่ติดต่อกันไปแต่ละขั้นของกระบวนการ จะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของแต่ละบุคคล ซึ่งเวลาเหล่านี้จะไม่หวนย้อนกลับหลังไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้การเลือกจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่เวลาข้างหน้า และจะจบด้วยการประนีประนอมระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเองกับความเป็นจริงในโลก ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามทฤษฎีนี้จึงมี 3 ประการ คือ

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้

3. การเลือกอาชีพจะมีการประนีประนอม ขั้นสุดท้ายระหว่างความสามารถ ความสนใจ และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม

กินซ์เบอร์ก (Ginzberg. 1974 : 37-40) แบ่งช่วงการเลือกอาชีพของบุคคล 3 ระยะ

1. ระยะคิดฝัน คือ ระยะที่เด็กมีอายุ 1-10 ปี จะเริ่มคิดถึงการเลือกอาชีพโดยการสร้างจินตนาการไว้ว่าโตขึ้นตนจะเป็นอะไร ในระยะนี้เด็กไม่มีความสามารถของตน หรือถึงโอกาสในการทำงาน และข้อจำกัดของตนอย่างแท้จริงเขาได้จากสังคมที่เขาอยู่

2. ระยะทดลองการทำงาน อายุตั้งแต่ 11-17 ปี การเลือกอาชีพในระยะนี้แสดงถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตคำนึงถึงอนาคตมากกว่า ปัจจุบัน ระยะนี้การเลือกยังเป็นการเลือกที่ยืดหยุ่นประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่ เช่น ความสามารถช่วงนี้อาจแบ่งได้เป็น 4 ระยะ คือ

2.1 ระยะยึดความสนใจของตน เด็กอายุ 11-12 ปี เลือกอาชีพตามความสนใจ ซึ่งส่วนมากจะสัมพันธ์กับความปรารถนาระยะต้น

2.2 ระยะคำนึงถึงความสามารถ เด็กอายุระหว่าง 13-14 ปี จะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถประเมินความสามารถของตน

2.3 ระยะคำนึงค่านิยมค่าของตนเอง เด็กอายุ 15-17 ปี จะเริ่มรู้ถึงค่านิยมและสังเกตว่าอะไรเป็นสิ่งที่เขาต้องการ คือ เงิน เกียรติยศ โอกาสแสดงความคิด ค่านิยมเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

2.4 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ เด็กอายุ 17 ปี จะเริ่มรู้จักพิจารณาจากข้อเท็จจริงและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง การตัดสินใจเลือกอาชีพให้เป็นไปอย่างถูกต้องโดยคำนึงถึงโอกาส ข้อจำกัด และข้อเท็จจริงต่าง ๆ

3. ระยะการเลือกที่สมจริง เป็นระยะของความเป็นจริงนับตั้งแต่อายุ 17 ปีขึ้นไป จนถึงวัยผู้ใหญ่ ระยะนี้เป็นระยะแสวงหาข้อเท็จจริงจากอาชีพต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพ โดยคำนึงถึงโอกาสข้อจำกัดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ

ฮอปพอก (Hoppock. 1967 : 111-112) นำแนวคิดทฤษฎีต่างมาประกอบกัน และสรุปหลักการเลือกอาชีพได้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการกระทำ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล
2. การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใคนั้น เป็นเพราะเชื่อว่าอาชีพนั้นสามารถตอบสนองความต้องการเขาได้ดีที่สุด
3. ความต้องการจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. การพัฒนาอาชีพเริ่มเมื่อเขาทราบว่าอาชีพนั้น ๆ สามารถช่วยให้เขามุ่งไปสู่ความต้องการของเขาได้

5. ความก้าวหน้าในการพัฒนาอาชีพ และการปรับปรุงเลือกอาชีพจะดีขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดหวังถึงโอกาสนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ซึ่งความสามารถในการคาดหวังของเขาขึ้นอยู่กับความรู้จักตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล

6. ข้อมูลส่วนบุคคลมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้เขาเข้าใจว่าเขาต้องการอะไร และจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้เขาค้นพบงานอาชีพที่ตรงกับความต้องการ

8. ระดับความพอใจในงานขึ้นอยู่กับอัตราส่วนระหว่างสิ่งที่ได้รับจากการทำงานนั้นให้แก่เขาและความต้องการของเขา

9. ความพึงพอใจในงานขึ้นอยู่กับการทำงาน สามารถสนองความต้องการของเขาในปัจจุบันได้ หรือความคาดหวังว่างานนั้นจะทำให้เขาไปถึงความต้องการได้ในอนาคต

10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เมื่อเขาเชื่อว่างานที่เปลี่ยนแปลงใหม่นั้นจะสนองความต้องการได้ดีกว่างานเดิม

โร (Roe. 1966 : 31) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้ในบทความเรื่อง "A Personality Theory of Career Choice" ว่า ความแตกต่างของบุคคลในการเข้าสู่อาชีพมีผลมาจากประสบการณ์ในวัยเด็ก โดยเฉพาะการเลี้ยงดูของบิดามารดา ส่วนสิ่งที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่

1. พันธุกรรมเป็นตัวกำหนดและจำกัดการพัฒนาทางคุณลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์
2. วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ประกอบกับประสบการณ์เฉพาะของแต่ละบุคคลจะเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของคุณลักษณะต่าง ๆ ทางพันธุกรรม
3. ประสบการณ์ของความพึงพอใจ หรือความคับข้องใจจะเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการสนใจของบุคคล
4. แบบแผนความสนใจที่เด่นชัดจะถูกกำหนดโดยทางพลังทางจิต
5. แรงจูงใจจะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผล ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการและความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการ และแรงจูงใจจะบรรลุเป้าหมายทางอาชีพขึ้นอยู่กับระดับความต้องการที่จะได้รับผลตอบแทน และประสบการณ์วัยเด็กตอนต้นซึ่งหมายถึงบรรยากาศการเลี้ยงดูวัยเด็กจะมีผลต่อบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของบุคคล

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (นิตยา ธรรมพันธุ์. 2523 : 21-24 ; อ้างอิงจาก Super. 1597 : 99-108) กล่าวถึง ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นของทฤษฎีไว้ 12 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในด้านพัฒนาการทางอาชีพของบุคคล เพราะบุคคลย่อมแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ การเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย
2. ความสามารถในตัวบุคคล มีขีดความสามารถหรือลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลนั้นทำยาก เพราะบุคคลมีความสามารถเฉพาะตัวแตกต่างกัน
3. รูปแบบความสามารถในอาชีพ เฉพาะลักษณะของอาชีพแต่ละอาชีพจะมีรูปแบบของความสามารถที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ต่างไปจากอาชีพหนึ่ง
4. การเลียนแบบและบทบาทของรูปแบบ บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาหรือบุคคลอื่น ๆ ในด้านการประกอบอาชีพ เด็กจะสนใจอาชีพโดยการเลียนแบบจากอาชีพผู้ปกครอง ดังนั้นผู้ใหญ่ควรเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่เด็ก
5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจ การที่บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพการตัดสินใจ ต้องจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานรวมทั้งด้านมโนภาพย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ ดังนั้นการเลือกและการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป
6. ช่วงชีวิต กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ตามชีวิตของบุคคลซึ่งแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้ (สำเนา ขจรศิลป์. 2529 : 35 - 36 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957 : unpagged)
  - 6.1 ขั้นการเจริญเติบโต ขั้นนี้อยู่ในช่วงตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี การพัฒนาการระยะนี้โดยทั่วไปเป็นการพัฒนาความรู้สึกรู้จักคิดเกี่ยวกับตนเอง ความสามารถ เจตคติ ความสนใจ และความต้องการ แบ่งออกเป็นระยะได้ 4 ระยะ คือ
    - 6.1.1 ระยะเด็กไม่มีความสนใจในอาชีพ ระยะนี้อยู่ในช่วงตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 3 ปี เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว
    - 6.1.2 ระยะจินตนาการด้านอาชีพ ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุ 4-10 ปี เด็กจะมีจินตนาการด้านอาชีพตามความเพ้อฝันของตนเอง
    - 6.1.3 ระยะสนใจอาชีพ ระยะนี้ในช่วงอายุ 11-12 ปี เด็กจะมีความสนใจในอาชีพมากขึ้น ความสนใจนี้อยู่บนรากฐานของความชอบไม่ชอบ
    - 6.1.4 ระยะพิจารณาความสามารถ ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุ 13-14 ปี เด็กจะให้ความสำคัญต่อความสามารถของตนเป็นพื้นฐานการพิจารณาอาชีพ

6.2 ขั้นการสำรวจ ระยะเวลาในช่วงอายุ 15-24 ปี ระยะเวลาที่บุคคลจะสำรวจอาชีพ เพื่อแสวงหาข้อมูลและสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งได้จากกิจกรรมในโรงเรียนและการทำงานพิเศษ ระยะเวลาของการสำรวจแบ่งออกเป็นระยะย่อย 3 ระยะ คือ

6.2.1 ระยะทดลองเลือกอาชีพ ระยะเวลาอยู่ในช่วงอายุ 15-17 ปี เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาอาชีพและทดลองการเลือกอาชีพ โดยอาศัยเหตุผลหลายประการ เช่น ความต้องการ ความถนัด ความสนใจและความสามารถ แต่ยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกอาชีพที่แน่นอน

6.2.2 ระยะหวั่นไหวหวั่นต่อของการพัฒนาการด้านอาชีพ ระยะเวลาอยู่ในช่วงอายุ 18-21 ปี เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพจากปัจจัยต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริง เช่น โอกาสที่จะได้รับการศึกษา โอกาสที่จะได้รับการประกอบอาชีพนั้น

6.2.3 ระยะทดลองปฏิบัติงาน ระยะเวลาอยู่ในช่วงอายุ 22-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลตัดสินใจทดลองปฏิบัติงาน

6.3 ขั้นเริ่มต้นประกอบอาชีพ ขั้นนี้ช่วงอายุ 25 - 44 ปี ในระยะนี้บุคคลยังไม่พบงานที่เหมาะสม แต่ถ้าบุคคลยังไม่พบงานที่เหมาะสมหรืองานที่พอใจก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงงานในระยะต้น ๆ ในระยะทดลองปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น ระยะย่อย ๆ 2 ระยะ คือ

6.3.1 ระยะทดลองปฏิบัติงาน ระยะเวลาอยู่ในช่วงอายุ 25-30 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว แต่ถ้าอาชีพนั้นไม่มีความเหมาะสมหรือยังไม่พอใจอาจมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ได้

6.3.2 ระยะอาชีพถาวร ระยะเวลาอยู่ในช่วงอายุ 31-44 ปี เป็นระยะที่บุคคลพบกับอาชีพเหมาะสมกับตน เริ่มตั้งใจทำงานเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

6.4 ขั้นรักษาความมั่นคงในอาชีพ ขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 45-65 ปี ระยะเวลาที่บุคคลจะขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และหาความก้าวหน้าการประกอบอาชีพ

7. รูปแบบในการประกอบอาชีพ รูปแบบของอาชีพขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจ และโอกาสซึ่งรูปแบบอาชีพนี้ ได้แก่ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงานอาชีพ บางอย่างเปลี่ยนงานบ่อย แต่อาชีพบางอย่างไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย

8. การพัฒนาอาชีพ ควรได้รับการแนะแนวในเรื่องอาชีพควรได้รับการแนะแนวที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม โดยอาจจะให้ทดลองฝึกบ้างตามโอกาสอันควร

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม อันจะทำให้บุคคลเข้าใจตนเองรู้จักความสนใจความถนัด และความสามารถของตนเองซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถประเมินความสามารถของตนเองกับโอกาสเป็นไปได้อย่างจริง

10. ความไม่คงที่ของรูปแบบอาชีพรูปแบบของอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของสังคม เศรษฐกิจของบิดามารดา สถิติปัญญา ความสามารถ และความสนใจของบุคคลจะไม่คงที่เช่นเดียวกับพัฒนาการของบุคคลตามช่วงชีวิต ซึ่งระหว่างช่วงของการเจริญเติบโตและระยะต้นของช่วงการสำรวจของบุคคลจะมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยต่อกระบวนการพัฒนาอาชีพแต่ความเข้าใจอันเล็กน้อยจะมีประโยชน์สำหรับกระบวนการนี้ ในช่วงหลังของขั้นการเจริญเติบโตขั้นการสร้างหลักฐานและขั้นของชีวิตที่มั่นคง

11. ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่ง บทบาทของบุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นเหมาะกับวิถีชีวิตความสามารถ และการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้นต้องการ ซึ่งระดับความพอใจจะขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนาอ้อมโนภาพของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิต นั่นคืองานเป็นวิถีทางแห่งชีวิตของบุคคลจะพึงพอใจในงาน และพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลค้นพบวิถีทางที่ใช้แสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมของบุคคลนั้น และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นได้เลือกแล้ว

จากแนวความคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งให้เห็นว่า บุคคลจะผ่านช่วงขั้นตอนต่าง ๆ ของชีวิตจะต้องเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความต้องการมีการตอบสนองต่อความต้องการทางกายทางจิตใจจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม กายภาพแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวเสริมเพื่อภารกิจทางด้านอาชีพที่จะต้องทำเช่นเดียวกับภารกิจอื่น ๆ ของชีวิต คือในช่วงวัยรุ่นจะมีภารกิจของการแสวงหาอาชีพที่เหมาะสมกับตน แต่เมื่อเป็นผู้ใหญ่ภารกิจดังกล่าวเป็นไปเพื่อการสร้างความมั่นคง และก็จะเข้าสู่ความก้าวหน้าให้กับชีวิตการทำงานให้มากที่สุด ดังนั้นแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้จึงมีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แล้วจะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์และสามารถประสบผลสำเร็จ การที่บุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมนั้นต้องมีการคิด และการตัดสินใจโดยการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ต้องศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสภาพการทำงาน รายได้ ความมั่นคงของอาชีพ การเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ คุณสมบัติในการประกอบอาชีพ ความต้องการของตลาด การตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการที่คิดว่าดีกว่าเดิม ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ประกอบอาชีพจึงเป็นการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนตายนั่นเอง

5. สถานภาพของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ

วุฒิการศึกษาของผู้ประกอบการ

การประกอบอาชีพอิสระเป็นแนวคิด วิธีการหนึ่งของการประกอบอาชีพซึ่งจะต้องใช้ความรู้และทักษะ ความสามารถรอบด้าน เพื่อดำเนินการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จได้ การศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การใช้ทรัพยากรทุกด้านในการประกอบอาชีพอิสระอย่างคุ้มค่าที่สุดการศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพอิสระ

हररररर नीलुवलर (2529 : 32-33) ได้เสนอการพัฒนาอาชีพซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

1. การเรียนรู้วิชา เริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย การศึกษาตนเองผู้อื่น โลกของงาน การใช้เวลาว่าง และการเชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาการกับสิ่งต่าง ๆ โดยทฤษฎีแล้วนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มอาชีพให้มากพอสมควร

2. การสำรวจอาชีพ เริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 นักเรียนระดับนี้จะได้สำรวจความเกี่ยวข้องระหว่างตัวเองกับบุคคลอื่น ๆ สำรวจเจตคติของตัวเองสร้างความเป็นเอกภาพ สำรวจโลกของงานศึกษาทักษะในการตัดสินใจ สามารถชี้แจงจำกัดจำนวนของอาชีพที่ตนเองสนใจจะศึกษาอย่างละเอียด

3. การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ เริ่มตั้งแต่การเริ่มต้นทำงานจนกระทั่งเกษียณอายุหรือออกจากงาน

สัญญา จัตตานนท์ (2527 : 16) ได้แบ่ง อาชีพอิสระตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ ในระดับปริญญาหรืออนุปริญญา
2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ ในระดับที่ต่ำกว่าอนุปริญญา
3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความรู้วิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ

สมคิด อิศระวัฒน์ (2532 : 19-20) ได้กล่าวถึง ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลซึ่งอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ

แนวคิดและทฤษฎีของการประกอบอาชีพ ที่ชี้ให้เห็นการประกอบอาชีพมีการปลูกฝังส่งเสริมการเรียนรู้จากครอบครัวจนเข้าสู่สถาบันการศึกษา มีการสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกันตามจังหวะช่วงชีวิต ตามระดับการศึกษาเริ่มตั้งแต่การเรียนรู้

การสำรวจความถนัด การเตรียมตัวจนถึงการออกไปสู่การประกอบอาชีพจริง การศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพมีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพทุกขั้นตอน ซึ่งการประกอบอาชีพอิสระผู้ประกอบจะมีความหลากหลายทางการศึกษา นั่นคือ วุฒิการศึกษาของผู้ประกอบการ จึงเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสำเร็จการประกอบอาชีพประกอบอาชีพอิสระ

ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงานเป็นวิธีการที่ให้การงานได้เห็นของจริงและนำความรู้ไปใช้ได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ผลที่ว่า ผู้สอนมีทั้งอำนาจหน้าที่อยู่แล้วตามตำแหน่ง และสามารถแนะนำในทางที่เหมาะสม ส่วนการในเรียนตามหลักสูตรก็ทำให้ได้ความรู้ให้มีเทคนิคและแนวคิดใหม่ ๆ ตามแนวของ เสนาะ ดิยาว (2532 : 175-178) ในเรื่องของการบริหารงานบุคคลการฝึกการทำงานเพื่อการเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงานของบุคคล มี 4 วิธี คือ

1. การทดลองเรียนงาน วิธีการนี้คือ ผู้ที่จะได้รับการอบรมจะถูกสมมติให้ได้รับตำแหน่งบริหาร โดยมีเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งนั้นทุกอย่างหมายความว่า เขาจะทำงานชั่วคราวแทนหัวหน้าโดยเหมือนว่าหัวหน้าไม่อยู่นั่นเอง ซึ่งทำได้หลายวิธีคือ หัวหน้าเลือกมาคนหนึ่งให้เป็นผู้ทดลองงาน โดยสอนให้รู้วิธีและปัญหาในการปฏิบัติงานประจำวัน หรือหัวหน้าอาจลาหยุดงานชั่วคราวเพื่อลาพักผ่อนไปตรวจงานหรือเจ็บป่วย แล้วเลือกผู้ได้บังคับบัญชามาทำการแทน อีกวิธีโดยวิธีการแต่งตั้งให้ลูกน้องคนใดคนหนึ่งมาทำหน้าที่ผู้ช่วย โดยมอบหมายหลายอย่างให้ผู้ช่วยทำ ซึ่งอาจมอบงานให้ทำเป็นอย่าง ๆ ไป วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมมีประสบการณ์จากงาน ผู้บังคับบัญชาอาจปรึกษางานบางอย่างกับผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวิธีการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้เห็นความเห็นหรือมอบหมายให้ไปทำการสอบสวนวิเคราะห์เรื่องราวมาแล้วทำรายงานความเห็นในการแก้ปัญหาหรืออาจมองให้ทำโครงการหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะงานอย่างเดียวกับงานของผู้บังคับบัญชา ซึ่งเท่ากับทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้ ความชำนาญของตนเองทั้งหมดหรืออาจส่งผู้ที่ทดลองงานไปประชุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแทนหัวหน้า การทดลองปฏิบัติงานจะเป็นการฝึกหัดและทำให้เรียนรู้งานได้เร็ว ซึ่งเป็นวิธีเรียนด้วยการกระทำเป็นการกระตุ้นและจูงใจได้มากกว่าการเรียน และยังช่วยลดภาระของผู้บังคับบัญชาอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นหลักประกันว่าการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งมีความเหมาะสมเพราะถ้าผลการทดลองปฏิบัติไม่ดีก็จะไม่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน แต่วิธีนี้ก็มีผลเสียสองประการ คือ ในขณะที่ทดลองงานเขาจะทำได้ดีเพราะมีหัวหน้าคอยดูแลเป็นที่เล็งอยู่แนวความคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหาหมักจะเป็นแบบอย่างเดียวกับหัวหน้าความผิดพลาดจึงไม่เกิดขึ้นต่อเมื่อเขาได้ตำแหน่งจริง ๆ เขาย่อมมีอำนาจในการตัดสินใจได้เต็มที่ ถึงตอนนี้จะแสดงถึงลักษณะของตัวเองออกมาซึ่งอาจดี

หรือไม่ดีก็ได้ ประการที่สองจะเป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจของผู้ได้บังคับบัญชาคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ถูกกำหนดให้มาทดลองงานทำให้รู้ว่าผู้บังคับบัญชาชอบใครหรือไม่ชอบใคร อาจก่อให้เกิดความอิจฉาริษยาได้ง่าย อันเป็นหนทางไปสู่ความแตกแยกได้

2. การหมุนเวียนงาน วิธีคือการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งงาน โดยวิธีหมุนเวียนกันไปให้ทุกคนมีโอกาสทุกตำแหน่งในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยปกติระหว่าง 6 เดือนถึง 2 ปี ในระยะแรกให้ดำรงตำแหน่งหนึ่งพอครบกำหนดให้ไปอยู่อีกตำแหน่งหนึ่งแล้วตั้งคนที่อยู่ในตำแหน่งอื่นมาแทนสลับกันไปจนทุกคนรู้งานทุกอย่าง อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานหมุนเวียนกันไปควรเป็นเจ้าหน้าที่ในระดับหนึ่งหรือชั้นผู้จัดการไม่ใช่ในตำแหน่งที่ต่ำเกินไป วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นการฝึกอบรมวิธีอื่น ๆ อาจทำให้รู้งานเฉพาะงานใดงานหนึ่งเท่านั้น แต่วิธีนี้ช่วยให้ได้มีโอกาสทำงานอื่นจะทำให้มีประสบการณ์มากยิ่งขึ้นในบริษัทใหญ่ ๆ ผู้อยู่ในตำแหน่งสูง ๆ ไม่มีโอกาสเรียนรู้งานของฝ่ายอื่นเลยเพราะงานในส่วนของตนเองก็มีอยู่มากแล้ว ทำให้ไม่มีเวลาไปศึกษางานอื่นได้ แต่ก็เป็นการจำเป็นที่ทุกคนจะได้รับตำแหน่งงานที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยเฉพาะงานบริหารต้องการความรู้ในหลาย ๆ ด้านต้องมีประสบการณ์กว้างขวาง ฉะนั้นวิธีนี้ช่วยแก้ปัญหาสำหรับผู้ต้องทำงานเฉพาะแต่เพียงอย่างเดียวได้ มีประสบการณ์จากงานตำแหน่งอื่น ๆ นอกจากยังช่วยป้องกันการแตกแยกระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรได้ด้วย จะเห็นได้ว่าคนที่เคยทำงานในส่วนใดส่วนหนึ่งมานาน มักจะสำคัญผิดว่างานในส่วนของตนเองมีความสำคัญกว่างานส่วนอื่น ๆ การหมุนเวียนงานจะช่วยให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจกันดี ไม่มีการถือพวกพ้องและให้ความสำคัญแก่งานของตนมากเกินไปอีกอย่างหนึ่งการหมุนเวียนงานจะเท่ากับเป็นการช่วยให้คนได้ความคิดใหม่ ๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับจากงานแต่ละฝ่ายที่ไม่เหมือนกัน ทางด้านผลเสีย ก็คือ ทำให้งานหยุดชะงักไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งอย่างน้อยเป็นการชั่วคราวเพราะผู้เข้ามาทำงานใหม่ไม่มีความชำนาญพอ ทางด้านของผู้ได้บังคับบัญชา ก็อาจทำให้เสียขวัญได้จากการเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาแต่ละครั้งเขาจะต้องปรับปรุงตัวเองให้เข้าได้กับหัวหน้า ทำหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชาอาจก่อให้เกิดข้อขัดแย้งได้

3 การสอนงานการสอนงานนี้แตกต่างกับการปรึกษา ก็คือ ผู้บังคับบัญชาจะทำการสอนให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติงานเขาจะต้องชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องทำ วิธีการปฏิบัติงาน ข้อแนะนำต่าง ๆ การติดตามผล และการแก้ไขข้อผิดพลาดโดยมีวัตถุประสงค์ไม่เพียงแต่สอนหรือแนะนำให้ทำงานเป็นเท่านั้น แต่จะต้องแนะวิธีการทำงานที่จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความเจริญก้าวหน้าต่อไป ส่วนการปรึกษางานเป็นเรื่องการอภิปราย หรือซักถามข้อสงสัยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชาในขอบเขตเกี่ยวกับความรู้สึทางด้านความกลัว ความหวัง อารมณ์และความกระตือรือร้น ซึ่งค่อนข้างจะเป็นเรื่องส่วนตัวเพื่อที่ให้การ

ปรึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม จะต้องรู้ประวัติส่วนตัวของผู้ได้บังคับบัญชาด้วย หากการปรึกษากระทำโดยไม่มีข้อมูลที่เพียงพออาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย ในการสอนงานผู้ควบคุมจะต้องรู้ว่าควรให้ผู้รับการฝึกมีความรู้อะไรบ้าง จะต้องให้ผู้รับการอบรมเข้าใจถึงงานอำนาจในการบังคับบัญชาที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยดีเขาจะสอนถึงงานที่ควรจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย นอกจากสอนแล้วเขายังให้โอกาสแก่ผู้รับการอบรมมีส่วนร่วมในการอภิปราย ออกความคิดเห็นแก้ไขงานให้ดีขึ้นในเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา การให้ร่วมออกความเห็นในปัญหาที่สำคัญอาจทำเป็นแบบกลุ่มในลักษณะของการประชุมอภิปรายหรือปรึกษากันเป็นการส่วนตัว อีกอย่างหนึ่งผู้สอนอาจยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วล้มเหลว เพื่อชี้ให้เห็นว่ามีสาเหตุอะไรที่ทำให้งานบกพร่องแล้วแนะนำว่าควรจะทำอย่างไรที่จะสามารถชนะอุปสรรคได้ ผู้สอนงานที่ดีจะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมตื่นตัวอยู่เสมอ มีแนวคิดใหม่ ๆ มีทัศนคติกว้างและรู้งานลึกซึ้งซึ่งการสอนงานที่ดีผู้ฝึกสอนควรจะหลีกเลี่ยงการวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องหรือลักษณะส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม ควรจะให้ความสนใจอยู่ที่งานเท่านั้น และอีกอย่างหนึ่งเป็นเรื่องยากที่คนจะเปลี่ยนแปลงลักษณะของตัวเอง

4. การบริหารในรูปของกรรมการวิธีนี้มีลักษณะคล้าย ๆ กับการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาของฝ่ายบริหารงานชั้นสูงของบริษัท กล่าวคือ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นแทนที่จะส่งให้กรรมการรองบริษัทพิจารณาแต่กลับมอบให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิเคราะห์เอง แล้วเสนอความเห็นไปยังผู้บริหารชั้นสูง ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าปัญหาต่าง ๆ นั้นได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบโดยตลอด เพื่อกันมิให้ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ในระดับต่ำนำเอาปัญหาที่ไม่สำคัญหรือปัญหาที่แก้ไขได้ง่าย ๆ เสนอต่อฝ่ายบริหารสูงสุดซึ่งทำให้เสียเวลา เพราะหากมีปัญหาที่ไม่สำคัญคณะกรรมการที่ปรึกษาที่จะพิจารณาเสียเองหรือคัดออกเสียก่อน ที่จะนำเสนอต่อกรรมการใหญ่ คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจที่จะพิจารณาปัญหาได้เต็มที่ คณะกรรมการที่ปรึกษานี้จะพิจารณาปัญหาได้กว้างขวางมาก และเมื่อแต่ละปัญหาสิ้นสุดลงจะต้องมีมติลงโดยเอกฉันท์ แล้วจึงส่งเรื่องให้กรรมการใหญ่ของบริษัทพิจารณาต่อไป

ประสบการณ์ในการทำงานเดิมจึงเป็นตัวเสริมตัวหนึ่งที่จะเสริมความรู้ ทักษะที่มีอยู่ให้นำออกมาใช้อย่างเหมาะสมรวดเร็ว โดยมีเทคนิคและแนวคิดใหม่ ๆ ได้ดังนี้ คือ การทดลองเรียนงาน การหมุนเวียนงาน การสอนงานและการบริหารในรูปกรรมการ ประสบการณ์จึงเป็นตัวแปรในด้านสภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านช่างอุตสาหกรรม ช่วยเสริมความมั่นใจ และลดความเสี่ยงในการประกอบการลง

ลักษณะของกิจการ

ตามหลักเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในการตัดสินใจประกอบกิจการใด ๆ ก็ตาม มีหลักสำคัญ 3 ประการ ที่ต้องพิจารณา คือ (สมคิด บางโม. 2532 : 17-18)

1. การตลาด จะต้องวิเคราะห์ให้ทราบแน่ชัดว่า ตลาดมีความต้องการสินค้า หรือ บริการประเภทใด และมีความต้องการในปริมาณเท่าใด การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด หรือลูกค้านี้ ยังสามารถทำได้ละเอียดเท่าใดก็จะมีประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น การมีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐศาสตร์ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์การตลาดได้ดียิ่งขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจ ลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ

2. การผลิต เป็นเรื่องของการสนองความต้องการของตลาด กล่าวคือ เมื่อทราบว่า ตลาดมีความต้องการอะไรมากน้อยเพียงไร เราก็ผลิตสินค้าหรือบริการสนองตอบให้ตรงจุดหมาย ผู้ผลิตจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการผลิตการเลือกวิธีการผลิตจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย โดยเลือกเอาวิธีการที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดให้ได้ผลมากที่สุดตามเป้าหมาย ซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบทั้งระยะสั้น และระยะยาวบางครั้งอาจเสียค่าใช้จ่ายน้อยในระยะ แรก แต่ต่อ ๆ ไปจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การใช้เครื่องจักรในการผลิต กับการใช้ แรงงานคน เป็นต้น

3. การเงิน การดำเนินงานธุรกิจจะต้องมีเงินทุนในการก่อตั้งกิจการเป็นในรูปของเงิน ทุนถาวร และต้องใช้เงินทุนสำหรับดำเนินการ คือ ทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงต้องมีทุนเพียงพอ และหากกู้ยืมมาต้องเป็นเงินทุนที่เสียดอกเบี้ยต่ำ เพราะถ้าหากการเงินติดขัดแล้ว การสนอง ตอบความต้องการของตลาดย่อมทำได้ยากยิ่ง ธุรกิจนั้นคงดำเนินไปได้ยาก ความรู้ความเข้าใจใน ด้านเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ได้มากในเรื่องการตัดสินใจลงทุน

การประกอบอาชีพอิสระทางด้านช่างอุตสาหกรรม ในสาขาช่างยนต์ด้วยการประกอบ กิจการซ่อมรถยนต์และบริการยานยนต์ และสาขาช่างไฟฟ้าด้วยการประกอบการซ่อมและบริการ อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นการดำเนินประกอบธุรกิจเป็นการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และการเป็นผู้มีความต้องการเสียเอง การตอบสนองความต้องการ คือการเสนอขายสินค้าและ บริการต่าง ๆ การมีความต้องการหรือสร้างความต้องการขึ้น คือ ต้องการปัจจัยต่าง ๆ เพื่อการ ผลิตสินค้าและบริการ จึงกล่าวได้ว่า ผู้ประกอบการเป็นทั้งผู้ผลิตและบริโภคนั้น ดังนั้นในลักษณะ ของการประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมจึงพิจารณาสิ่งเหล่านี้เช่นกันในการเป็นข้อมูล เพื่อการตัดสินใจประกอบการสถานภาพของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่จะมีความสัมพันธ์ต่อผล สำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านช่างอุตสาหกรรม

6. ความรู้และทักษะของการประกอบอาชีพอิสระ

ความรู้ ได้มีผู้แสดงข้อคิดเห็นและให้ความหมายของคำว่า ความรู้ไว้ต่าง ๆ ดังนี้
 ประสงค์ พรจินดารักษ์ (2530 : 22) ได้กล่าวว่า ความรู้ เป็นเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ที่
 อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งปกตินักคิดจะมีความรู้ในตัวได้ 2 ลักษณะ คือ การจำและการเข้าใจ
 วินัย ตรีไพชยนต์ศักดิ์ (2536 : 11) ได้กล่าวว่า ความรู้ เป็นความสามารถในการจำ
 และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่ประสบมา และสามารถแสดงเป็นพฤติกรรมโดยบอกหรืออธิบายได้
 พรชัย ไชยเสนา (2540 : 15) ได้กล่าวว่า ความรู้ คือ สิ่งที่มนุษย์ได้มาหลังจากที่มีการ
 การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาได้เช่น สามารถจำและอธิบาย
 เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องซึ่งถือว่าเกิดความรู้แล้ว

ทักษะ ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นและให้ความหมายของทักษะไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้
 ประสงค์ พรจินดารักษ์ (2530 : 22) ได้กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถทาง
 กล้ามเนื้อในรูปของการกระทำหรือลงมือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ใน
 ร่างกาย วินัย ตรีไพชยนต์ศักดิ์ (2536 : 14) ได้กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ
 ของร่างกายหรือประสาทสัมผัสทำงานด้วยความชำนาญ รวดเร็ว และถูกต้อง หรือจะใช้
 เครื่องมือและอุปกรณ์ประกอบการทำงานหรือไม่ก็ได้

พรชัย ไชยเสนา (2540 : 17) ได้กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถของบุคคล
 ในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายกับการปฏิบัติงานได้อย่างชำนาญถูกต้อง และรวดเร็ว

สรุปได้ว่า ความรู้และทักษะของการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความสามารถในการ
 ใช้ในสิ่งที่มีมนุษย์ได้มาหลังจากที่มีการเรียนรู้ในอาชีพอิสระ และสามารถใช้อวัยวะต่าง ๆ
 ของร่างกายมาใช้ในการปฏิบัติงาน แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาได้

ในการประกอบอาชีพอิสระนั้นผู้ประกอบการจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ได้จาก
 การศึกษาหาความรู้และจากประสบการณ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่มีอยู่ในตนเอง และปัจจัยสนับสนุน
 ต่าง ๆ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระจำเป็นต้องรู้วิชาชีพและวิชาการสนับสนุนหลายด้าน คือ มี
 ทักษะ มีความรอบรู้ต่าง ๆ ไม่อย่างนั้น คงไม่กล้าไปเสี่ยงต่อความล้มเหลว ซึ่งความรู้และทักษะ
 ที่ใช้ในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จซึ่งจะต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ ความรู้และ
 ทักษะด้านธุรกิจหรือการจัดการ ความรู้และทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการ(เจ้าแก่) ความรู้
 และทักษะด้านเทคนิค (ชนะ กสิภาร. 2534 : 10)

ความรู้และทักษะการจัดการ

ความรู้และทักษะของการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงองค์ประกอบของการบริหารงานทั่วไปใน 4 ด้าน (4 M's) ได้แก่

1. การจัดการด้านการตลาด (marketing) คือ การกระทำกิจกรรมทางธุรกิจที่มีผลทำให้การนำสินค้า หรือบริการจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือผู้ที่ใช้บริการได้รับความพึงพอใจ และในขณะเดียวกันก็บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการด้วย นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการบริหารการตลาด หมายถึง การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการควบคุมแผนงานทางการตลาดที่กำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันตามเป้าหมายของตลาด ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความจำเป็น ความต้องการ การกำหนดราคาอย่างเหมาะสม การติดต่อสื่อสาร การชักจูง (พงษ์วุฒิ สิทธิผล. 2536 : 244)

2. การจัดการด้านการเงิน (money) คือ การบริหารการเงินที่เกี่ยวกับการได้มาและการใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดของธุรกิจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งแสดงผลออกมาทางมูลค่าของธุรกิจ คือ ความเจริญเติบโตของธุรกิจ ความเป็นปึกแผ่นของธุรกิจ วัตถุประสงค์ทางการเงิน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของธุรกิจนั้น ๆ ความเสี่ยงและความสามารถในการทำกำไร

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดมูลค่าของธุรกิจซึ่งขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของผู้บริหารการเงินในเรื่องต่อไปนี้ (ธานีรินทร์ ศิลปจารุ. 2537 : 2)

1. ประเภทของธุรกิจ ธุรกิจที่มีความเสี่ยงน้อยจะมีกำไรน้อย ธุรกิจที่มีความเสี่ยงมากจะมีผลกำไรมาก

2. ขนาดของธุรกิจ ผู้บริหารการเงินจะต้องตัดสินใจระหว่างความเสี่ยงกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ เช่น ธุรกิจที่มีขนาดเล็กมีความเสี่ยงน้อยมีกำไรน้อยกว่าเมื่อเทียบกับธุรกิจที่มีขนาดใหญ่

3. ประเภทของทรัพย์สิน ในการเลือกสิ่งที่จะลงทุนซื้อเครื่องจักร เครื่องมือที่มีราคาสูง ๆ นั้น หมายถึง คุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงทรัพย์สินซึ่งในที่สุดแล้วจะทำให้ได้กำไรที่สูงตามไปด้วย

4. การก่อภาระหนี้สิน ถ้าผู้บริหารงานการเงินไม่กล้าก่อหนี้สิน เช่น การกู้ยืม การใช้เครดิตการค้า โอกาสของธุรกิจก็จะเติบโตได้ยาก

5. สภาพคล่องทางการเงิน ถ้าให้ธุรกิจมีการคล่องตัว ผู้บริหารงานการเงินจะต้องกล้าเสี่ยง จะสำรองเงินทุนเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการให้มาก เป็นการป้องกันการหยุดชะงักของการดำเนินงานในกิจการ

3. การจัดการด้านวัตถุดิบหรือสินค้าคงคลัง (material) หมายถึง ปริมาณของสินค้าที่มีไว้เพื่อการขายหรือเพื่อการผลิตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจ ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ กิจการซื้อมาเพื่อขายต่อสินค้าคงเหลือคือสินค้าที่ซื้อมาเพื่อขายไป และกิจการผลิตสินค้า คือ มีการซื้อสินค้าที่เรียกว่าวัตถุดิบ แล้วนำไปสู่กระบวนการผลิตซึ่งจะมีทุนการผลิตอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต หรือค่าโชห่วยการผลิตในที่วัตถุดิบเข้ากระบวนการผลิต จะได้สินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายแก่ลูกค้าต่อไป ส่วนวัตถุดิบที่ยังไม่เข้ากระบวนการผลิตเป็นส่วนที่ยังไม่สำเร็จ เรียกว่า สินค้าระหว่างผลิตซึ่งจะต้องนำมาผลิตในงวดต่อไป (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2537 : 54)

ปัจจัยในการพิจารณาปริมาณสินค้าคงเหลือในการควบคุมปริมาณสินค้าคงเหลือโดยปกติจะอยู่ในระดับ 12-20 % ของปริมาณที่ต้องการใช้และยังพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบด้วย (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2537 : 54)

1. การคาดคะเนแนวโน้มการขาย ถ้าสินค้ามียอดขายทะลุเกินเป้าหมาย ๆ การเก็บสำรองสินค้าคงเหลือควรมียอดสูงเพียงพอ
2. ความคงทนของสินค้า ถ้าสินค้ามีความคงทนมากเก็บไว้นานการสำรองสินค้าคงเหลือควรมีปริมาณสำรองมาก
3. สมัยนิยม ถ้าสินค้าอยู่ในสมัยนิยมขายง่ายการเก็บสำรองสินค้าคงเหลือมีประมาณสำรองมาก
4. ระยะเวลาในการผลิต ถ้าสินค้าใดมีการผลิตที่ต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะสำเร็จควรเก็บสำรองสินค้าคงเหลือให้มีปริมาณมากพอ
5. เงินลงทุนในสินค้า ถ้าราคาของสินค้าคงเหลือมีราคาแพงไม่ควรเก็บสำรองไว้มาก เพราะจะทำให้เงินลงทุนไปจมโดยเปล่าประโยชน์เกิดการเสียหายแก่ธุรกิจได้
6. แนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงราคา ในการตัดสินใจเก็บสำรองสินค้าคงเหลือนั้น ถ้าในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงราคาในทางสูงขึ้น ควรเก็บสำรองสินค้าคงเหลือไว้ให้มากพอ
7. แนวโน้มในการขาดแคลนสินค้า ถ้าคาดคะเนว่าสินค้านี้จะขายได้แน่ ๆ ควรเก็บสำรองสินค้าคงเหลือไว้ให้มีประมาณมากพอ
8. การสูญเสียระหว่างกระบวนการผลิตถ้ามีมากจะต้องเก็บสำรองสินค้าคงเหลือไว้มาก
9. สถานที่จัดเก็บ จะต้องดีพอกับการเก็บสำรองสินค้าคงเหลือ
10. จำนวนสินค้าที่จะต้องสั่งซื้อ สินค้าบางอย่างจะต้องซื้อครั้งละมาก เช่น ต้องซื้อเป็นล็อต (lot) ดังนั้นจำนวนล็อตจึงจำเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาสำรองสินค้าคงเหลือ

11. ระยะเวลาในการส่งมอบ หรือระยะเวลาในการเดินทางของสินค้า ปริมาณสินค้าคงเหลือที่เก็บสำรอง จะมากเพียงใดขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการสั่ง และระยะเวลาในการเดินทางของสินค้าที่สั่งมาเพื่อเก็บสำรองเป็นสินค้าคงเหลือ ถ้าให้ระยะเวลามากปริมาณการเก็บสำรองควรมากพอด้วย

12. ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ การสั่งซื้อย่อมมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าขนส่ง ค่าโทรศัพท์ ดังนั้น การสั่งซื้อครั้งละมาก ๆ จึงช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายได้

13. ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหรือต้นทุนในการจัดเก็บ การจัดเก็บสินค้าคงเหลือไว้ประมาณที่มาก จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เป็นเบี่ยประกัน ค่าเช่าสถานที่ เป็นต้น

4. การจัดการด้านบุคลากร (man) การจัดการด้านบุคลากรเป็นภาระกิจของผู้บริหารทุกคนที่จะมุ่งในการปฏิบัติทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์การ เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลาที่จะส่งผลสำเร็จต่อการเป้าหมายขององค์การ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2537 : 82-86)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารงานกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จมักมีพื้นฐานจากความสัมพันธ์ของบุคลากรในหน่วยงาน ความสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้สมรรถภาพในการทำงานประสบกับผลสำเร็จได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถหาซื้อหรือลอกเลียนแบบกันได้ในหมู่ผู้แข่งขันในวงการเดียวกัน และความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรขนาดธุรกิจขนาดเล็กและมีความสัมพันธ์ดีกว่าองค์กรหรือธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะธุรกิจขนาดเล็กมีบุคลากรน้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ธุรกิจขนาดใหญ่มีเครื่องประกอบที่ดีหรือมากกว่า และสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงในตัวของผู้ร่วมงานเป็นอย่างดีและในขณะเดียวกันที่ธุรกิจขนาดเล็กนั้นจะต้องใช้ความมั่นคงเป็นอย่างมากในตัวพนักงานเพียงอย่างเดียวและการสร้างความสัมพันธ์กับพนักงาน เป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ผู้ประกอบการขนาดย่อมจะต้องเผชิญและเป็นปัญหาที่มีความท้าทาย ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการจะมีทักษะด้านเทคนิคในระดับสูง แต่มักจะพบว่าทักษะที่มีคุณค่ามากที่สุดอย่างหนึ่งคือ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน หรือ การที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และการทำงานโดยอาศัยผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน หมายถึงความสัมพันธ์ที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้ร่วมงานซึ่งเป็นตัวกำหนดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและบรรยากาศในธุรกิจ ธุรกิจส่วนใหญ่มีพนักงานเป็นจำนวนมาก การที่จะทำให้มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ใช้ได้ทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการขนาดย่อมจะต้องพยายามเข้าใจพนักงาน เขาควรจะวิเคราะห์หว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พนักงานแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เราควรพิจารณาเรื่องสำคัญบางเรื่องเกี่ยวกับการสร้าง

ความสัมพันธ์พนักงานซึ่งจะช่วยให้มีพื้นฐานในการทำความเข้าใจและการปรับปรุงเรื่องที่จะต้องให้ความระมัดระวัง เพราะธุรกิจขนาดย่อมมีพนักงานเพียงสองสามคนซึ่งพนักงานแต่ละคนต้องการที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ตนและธุรกิจ (คิเรก ชูวิเชียร. 2537 : 11-12)

บุคคลในองค์กร

สถานที่ทำงานมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อชีวิตของบุคคล การที่จะปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เป็นไปในทางที่ดี ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมควรจะเข้าใจด้วยบุคคลที่อยู่ในองค์กร เมื่อได้จ้างบุคคลเข้ามาทำงานผู้บริหารจะคิดว่าพนักงานเป็นเพียงลูกจ้างเท่านั้นเป็นการไม่เหมาะสม ผู้บริหารควรจะคิดว่าพนักงานแต่ละคนเป็นตัวของตัวเองมีความเชื่อ ความรู้สึก ความคิด และ อารมณ์ของตนเอง

พฤติกรรมพนักงานในสถานท

1. สภาพแวดล้อมทางร่างกายและสังคม
2. โครงสร้างทางร่างกาย
3. ความต้องการและเป้าหมาย
4. ประสบการณ์ในอดีต

ดังนั้นลักษณะทางร่างกาย สังคม ความต้องการของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ความต้องการของบุคคล

บุคคลทุกคนจะมีความต้องการ ความต้องการคือ สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลหนึ่งจะต้องมีเพื่อความอยู่รอด พฤติกรรมของบุคคลจะมุ่งไปสู่การตอบสนองความต้องการเหล่านี้ การจูงใจเป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่จะนำพฤติกรรมมุ่งไปสู่การสนองความต้องการ การจูงใจอาจเป็นไปในทางที่ดีหรือเป็นไปในทางที่ไม่ดีการระบุดึงความต้องการของบุคคลจะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมมีความเข้าใจดี และสามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดพนักงานจึงอาจจะถูกจูงใจในทางบวกหรือในทางลบเพื่อหวังไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งภายในธุรกิจ ความต้องการนั้นอาจจะจำแนกเป็นความต้องการระดับต่ำกับความต้องการระดับสูงสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลต้องมีเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้ คือ ความต้องการระดับต่ำแต่ความต้องการระดับสูงเป็นความต้องการที่ซับซ้อน เป็นความต้องการทางด้านจิตใจมากกว่าด้านร่างกาย ในความต้องการระดับสูงได้มีการเน้นถึงความสำคัญของความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการระดับสูง เนื่องจากความต้องการนี้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ผู้ประกอบการธุรกิจควรจะทราบว่าการกระทำเกือบทุกอย่างที่เขาดำเนินอยู่จะมีผลกระทบต่อความต้องการระดับสูงของพนักงาน คนแบบไหนที่นายจ้างต้องการ

การทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรบุคคล คนคิมมีฝีมือที่องค์กรสรรหามาได้นั้น นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง ดังนั้นด้านการจัดการงานบุคคลจึงมุ่งเน้นในการที่จะแสวงหามาตรการต่าง ๆ

ที่จะเสริมสร้างความจงรักภักดีของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อองค์กร มีภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กรทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ และกำลังความคิดให้กับองค์กรอย่างเต็มที่ที่มีความสามัคคีระหว่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในอันที่จะผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรการต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อส่งเสริมคนดีและสงวนคนดีให้อยู่กับองค์กรนานที่สุด ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. การจัดสวัสดิการต่าง ๆ ได้นอกเหนือจากกฎหมายกำหนด
2. การพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งที่เป็นธรรม
3. การพิจารณาขึ้นค่าจ้างเงินเดือนที่เป็นธรรม
4. การสำรวจค่าจ้างและเงินเดือนในตลาดแรงงานและสภาพเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างของค่าจ้างและเงินเดือน
5. การฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้และความมั่นใจ
6. การพัฒนาอาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพการงาน
7. การจัดสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกับบริษัท ครอบครัวของพนักงานกับบริษัท เช่น การจัดงานวันครอบครัว งานปีใหม่ งานวันเกิดบริษัท
8. การให้รางวัลพิเศษที่มีอายุการทำงานนานตามช่วงเวลา เช่น 10 ปี 20 ปี 30 ปี อาจเป็นโล่ ประกาศเกียรติคุณ ของที่ระลึก
9. การพัฒนารูปแบบการจัดการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วม เช่น กิวซี
10. มีมาตรการจัดการกับพนักงานกลุ่มที่มีปัญหา เช่น พวกคิดสุรา พวกขาดงานหลักเลียงงาน ทั้งนี้หากปล่อยไว้จะเป็นตัวอย่างและทำความเดือดร้อนให้กับผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติงาน

ความรู้และทักษะด้านการจัดการ

ในการดำเนินกิจการเป็นผู้ประกอบการแล้ว นอกเหนือจากมีความพร้อมทางสถานภาพแล้วผู้ประกอบการจะต้องมีความพร้อมทางด้านการใช้ความรู้และทักษะด้านการจัดการ หมายถึงการใช้ความรู้และทักษะที่มีในตัวของผู้ประกอบการเพื่อการบริหารงานทั่วไปใน 4 ด้านที่จะส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของกิจการที่ดำเนิน อันได้แก่

1. การจัดด้านการตลาด การตลาดมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจทุกประเภท เพราะผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้า ต้องดำเนินการให้สินค้าเปลี่ยนมือไปถึงผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง โดยสะดวกรวดเร็วและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้ดำเนินการธุรกิจต้องมีความรู้และทักษะการตลาดเป็นอย่างดีซึ่งจะนำไปสู่ผลสำเร็จในการประกอบกิจการได้ ในการบริหารการตลาดจึง

ต้องใช้ความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การวิจัยตลาดการวางแผนการให้บริการ การส่งเสริมการให้บริการ การจัดการให้บริการ การรวบรวมข้อมูลการตลาด เป็นต้น

2. การจัดการด้านการเงิน ได้แก่ ปัจจัยในการประกอบธุรกิจอย่างหนึ่ง คือ การเงิน เพราะการเงินดีมีสภาพคล่องจะช่วยให้การดำเนินการทางธุรกิจเป็นไปด้วยดี และเจริญก้าวหน้า สามารถขยายกิจการได้กว้างขวางออกไปได้ การบริการเงินจึงเป็นเรื่องสำคัญในการประกอบธุรกิจ และเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ประกอบการ ที่จะต้องตัดสินใจในการจัดสรรเงินให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพและความมั่นคงของธุรกิจ ผู้บริหารการเงินต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องทรัพย์สินถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องมือ อุปกรณ์ ของใช้ถาวรควรเป็นเงินทุนระยะยาวมีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 5 ปี ส่วนการใช้จ่ายในระยะสั้น เช่น วัสดุอุปกรณ์ของใช้ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตค่าจ้างเงินเดือน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ควรจะเป็นเงินทุนในระยะสั้น มีกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลา 1 ปี เป็นต้น สามารถสรุปการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการเงิน ได้แก่ แหล่งที่มาของเงินทุนในระยะสั้นและแหล่งเงินทุนในระยะยาว การบริหารการเงินระยะสั้นและการบริหารการเงินระยะยาวการรักษาสภาพคล่องทางการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เอกสารทางธุรกิจ และเอกสารทางการเงิน เป็นต้น

3. การจัดการด้านวัตถุดิบหรือสินค้าคงคลัง มีความสำคัญในการควบคุมสินค้า และวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการให้บริการลูกค้า ทำให้ทราบถึงผลของการประกอบธุรกิจว่ากิจการดำเนินไปได้ผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งในการดำเนินการจัดการด้านนี้ ได้แก่ การแสดงรายละเอียดของชิ้นส่วน การสั่งซื้อ การเก็บดูแลรักษา การตรวจสอบจำนวน และการซื้อมาทดแทน เป็นต้น

4. การจัดการด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดการหรือการบริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับคนในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องใช้ความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ลักษณะของงาน การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาปฏิบัติงาน การพัฒนา การเพิ่มทักษะ การรักษาบุคลากรด้วยสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน การจัดสวัสดิการ การจัดบันทึกการทำงาน จัดประเมินผลการทำงาน และการนิเทศงานภายในสถานประกอบการ เป็นต้น

ความรู้และทักษะทางด้านความเป็นผู้ประกอบการ

การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเป็นทั้งศาสตร์ (science) และทั้งศิลปะ (art) นั่นคือ การประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการธุรกิจ และสามารถนำความรู้ที่ไปใช้อย่างมีศิลปะมีความเชี่ยวชาญ และบุคคลที่ประกอบอาชีพธุรกิจต้องงานในทำหน้าที่หลายอย่างดังนี้ (สมคิด บางโม. 2532 : 6-8)

1. จัดซื้อหรือรวบรวมสินค้าไว้บริการลูกค้า
  2. ขายสินค้าหรือบริการ จะต้องรู้การดึงดูดลูกค้าให้มาซื้อสินค้าและบริการ
  3. เก็บรักษาสินค้า นั่นคือจะต้องมีร้านค้า เลือกทำเลได้ถูกต้องหรือมีโกดังเก็บสินค้า
- ตลอดจนบริหารสำนักงานให้มีประสิทธิภาพ
4. จัดการเงิน ต้องออมเงินไว้ทำทุน รู้เรื่องเงินทุน รู้จักเก็บเงิน
  5. อาจต้องปล่อยเครดิต คือ ไม่ใช่ขายแต่เงินสดอย่างเดียว อาจทำให้เสียลูกค้าได้ หรือถ้าปล่อยเครดิตไม่ใช่ว่าสูญเสียได้เช่นเดียวกัน
  6. จะต้องทำบัญชีเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย รายละเอียดของรายรับ รายจ่ายแต่ละประเภท ธุรกิจบางประเภทกฎหมายบังคับให้ต้องทำบัญชี
  7. จ้างคนงาน จะต้องรู้จักเลือกคนงานรับเข้าทำงาน ควบคุมดูแลให้เขาทำงานอย่างเต็มที่คุ้มกับค่าจ้างที่ได้รับ
  8. ใช้บริการธุรกิจอื่น ๆ เช่น ธนาคาร การขนส่ง ประกันภัย หนายความ เป็นต้น
  9. ใช้บริการของรัฐ ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ให้หน่วยงานของรัฐช่วยในกรณีพิพาทแรงงาน รัฐบาลช่วยคุ้มครองเครื่องหมายการค้า ตำรวจช่วยรักษาความปลอดภัย
- คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จอาชีพอิสระ
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 11) กล่าวว่า คุณลักษณะของบุคคลมีผลต่อความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการประกอบอาชีพ และงานในวิจัยของวอร์ด (Ward. 1986) แสดงให้เห็นว่าในการประกอบอาชีพนั้น คนที่ประสบความสำเร็จมากกับคนที่ประสบความสำเร็จน้อยมีคุณลักษณะ และมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของนิโคล (Nicol. 1988) พบว่าบุคลิกภาพสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้
- ปราโมทย์ เจนการ (2523 : 96) ได้ศึกษาคุณลักษณะองค์ประกอบเชิงมนุษย์ของผู้ประกอบการ พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการ เป็นดังนี้
1. มีความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล
  2. มีความสามารถในการคิดค้นประดิษฐ์
  3. มีความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ
  4. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  5. เป็นคนมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์
  6. มีความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน
  7. มีความเป็นผู้นำ

จากการวิจัยของวิเบน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ. 2535 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Wibben. 1998) ซึ่งศึกษาผู้ประกอบการสตรีจำนวน 151 คน ในโอคลาโฮมา พบว่าสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ
2. ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า
3. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนเบื้องต้นในการเริ่มทำธุรกิจ
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารเวลา และการปฏิบัติงาน
5. ความสามารถในการประเมินทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคคล
6. ความสามารถในการใช้ทักษะในการเขียน และการพูดเพื่อสื่อความหมาย
7. ตระหนักในปัจจัยที่เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

จากเอกสารประกอบคำบรรยายการจัดตั้งศูนย์บริการของ ดิเรก ซูวิเชียร (2537 : 8) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ไว้ดังนี้

1. จงระลึกเสมอว่าหน้าที่ คือการให้บริการลูกค้า
2. ปฏิบัติต่อลูกค้าทุกคนด้วยความสุภาพ และอ่อนโยน
3. ให้เกียรติยกย่องลูกค้าทุกคน พึงระลึกเสมอว่าลูกค้า คือผู้อุปการะคุณ
4. ปฏิบัติต่อลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และความยุติธรรม
5. ติดตามผลการให้บริการลูกค้า ให้บริการอย่างรวดเร็วและมีความตรงต่อเวลา
6. แสดงความรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้น และพยายามหาทางแก้ไขจุดผิดพลาด
7. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ลูกค้าอย่างถูกต้องและมีเหตุผล
8. เชื่อเชิญลูกค้า และให้ความเป็นกันเอง
9. รายงานผลการให้บริการให้ลูกค้าได้รับทราบ
10. กล่าวคำขอบคุณลูกค้า

สิ่งที่ลูกค้ามีความต้องการ

1. การต้อนรับที่อบอุ่น
2. มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
3. กิริยาท่าทางที่น่าเคารพเชื่อถือ
4. ความสุภาพอ่อนโยน
5. ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกันเอง
6. ได้รับการปฏิบัติด้วยความเสมอภาค
7. เห็นเวลาของลูกค้ามีค่า

เฉลียว สุวรรณกิตติ (2530 : 30) ได้สรุปไว้ว่า ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวที่ประสบความสำเร็จจะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวดังนี้

1. ต้องเป็นคนที่สามารถทนทำงานหนักได้เกินกว่าบุคคลปกติ
2. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความมุ่งมั่นที่จะทำอะไรให้ได้
4. ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงไว้เสมอ (แต่สามารถปฏิบัติได้)
5. ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค
6. เห็นคุณค่าของเงิน
7. มีพลังในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมถอย
8. ไม่ใช่คนเสี่ยงแบบหลับตาเสี่ยง และเป็นนักเก็งอนาคตที่มีความสามารถ
9. รู้จักใช้ความคิดแต่หันหลังเป็นบทเรียน
10. รู้จักใช้คำวิพากวิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์
11. มีความคิดริเริ่มและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น
12. รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัดได้อย่างเป็นประโยชน์
13. ในการทำงานชอบตั้งเกณฑ์ที่สูงเอาไว้

จากการศึกษารายกรณีของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระในภาคพาณิชย์การและบริการ จำนวน 15 ราย ของกองวิจัยการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่ามีปัจจัยอยู่ 3 ประการ ที่จะช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระประสบความสำเร็จในการดำเนินงานปัจจัยเหล่านั้นได้แก่ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 93-109)

1. ปัจจัยพื้นฐาน หรือคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย

- 1.1 ความขยันอดทน ทำงานประเภทหนักเอาเบาสู้ ไม่ท้อถอยในการทำงาน
- 1.2 ประหยัด
- 1.3 ฉลาดมีไหวพริบ มีความคิดริเริ่ม รู้ทันคน ทันเหตุการณ์ มองการณ์ไกล
- 1.4 ซื่อสัตย์และมีคุณธรรม
- 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วย
  - ก. พุดจาไพเราะ พุดจาเก่ง พุดดี
  - ข. การมีสังเกตดี สามารถคบค้าสมาคมได้กับคนทุกชั้น
  - ค. มีความสามารถร่วมงานกับคนอื่นและการบำรุงรักษานุเคราะห์
- 1.6 มีสุขภาพดี

- 1.7 ความสามารถและความถนัดงานอาชีพ มีความรู้และความถนัดในงานที่ทำ
- 1.8 มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำอยู่
- 1.9 ตรงต่อเวลาในการนัดหมาย
- 1.10 ใฝ่หาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมอยู่เสมอ
2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย
  - 2.1 ทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการอยู่ในทำเลที่เหมาะสม
  - 2.2 ครอบครัว มีส่วนช่วยสนับสนุนดังนี้
    - ก. เป็นกำลังใจหรือแรงผลักดันทำให้ตั้งใจประกอบอาชีพให้มีฐานะมั่นคง
    - ข. คนในครอบครัวช่วยเหลือกิจการอยู่เบื้องหลัง
  - 2.3 เพื่อนฝูง
  - 2.4 มีสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ
3. ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขเฉพาะกรณี ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย
  - 3.1 ความต้องการที่จะหนีจากสังคมเก่าซึ่งมีความยากจน ไปสู่สังคมใหม่ที่ดีกว่า
  - 3.2 ความต้องการที่จะให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
  - 3.3 ความต้องการที่จะวางรากฐานครอบครัวให้มั่นคง เพื่อบุตรภรรยาจะได้ไม่ต้องลำบากเหมือนตนเองเคยประสบมาแล้ว

ความรู้และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การใช้คุณสมบัติหรือสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้เพื่อการบริหารงานในกิจการให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ความรู้และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่

1. ความรู้และทักษะทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ
2. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า
3. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับขั้นตอนเบื้องต้นในการเริ่มทำธุรกิจ
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารเวลาและการปฏิบัติงาน
5. ความสามารถในการประเมินทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคคล
6. ความสามารถในการใช้ทักษะในการเขียนและการพูดเพื่อสื่อความหมาย
7. ตระหนักในปัจจัยที่เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

ความรู้และทักษะทางด้านเทคนิควิธีการ

เกลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2534 : 27-29) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจอาชีพที่เป็นไปได้ พบว่า ความสำเร็จและความล้มเหลวของการประกอบอาชีพอิสระขึ้นอยู่กับสมรรถภาพหรือความสามารถของผู้ประกอบการในการดำเนินกิจการนั้น ๆเองเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถภาพด้านเทคนิคอาชีพ และสมรรถภาพด้านเทคนิคจัดการ ดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพด้านเทคนิคอาชีพ หมายถึง ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม นิสัย ตลอดจนทักษะความชำนาญงาน ทั้งในด้านทฤษฎีปฏิบัติเกี่ยวกับการระบุ และการกำหนดทางเลือกต่าง ๆที่เป็นไปได้ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในอาชีพหนึ่ง ๆ อันได้แก่ทางเลือกของแหล่งจำหน่ายและวิธีการจำหน่ายผลผลิต ทางเลือกทางด้านลักษณะด้านผลผลิตเชิงปริมาณและคุณภาพ ทางเลือกด้านระบบการผลิตที่เหมาะสมและทางเลือกด้านปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมทั้งนี้เพื่อใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจเลือกดำเนินการแบบใดแบบหนึ่ง ตามแนวการตัดสินใจซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อสมรรถภาพด้านเทคนิคการจัดการต่อไป

1.1 การระบุและกำหนดทางเลือกด้านแหล่งจำหน่าย และวิธีการจำหน่ายผลผลิต คือ ความสามารถในการระบุและกำหนดแหล่งจำหน่าย และวิธีการจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่ถูกต้องเหมาะสมกับประเภทของสินค้าและบริการนั้น ๆได้อย่างกว้างขวางพอสมควรเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เช่น ถ้าต้องการจำหน่ายแบบซูเปอร์มาร์เกตก็ต้องกำหนดแหล่งจำหน่ายในเขตชุมชนเมืองใหญ่ ณ จุดต่าง ๆของเมือง และรู้วิธีการจำหน่ายแบบโน้มน้าวจิตใจและให้อิสระในการเลือกแก่ลูกค้าหลายวิธี เป็นต้น

1.2 การระบุและกำหนดทางเลือกด้านลักษณะของผลผลิตเชิงปริมาณและคุณภาพ คือ การมีความสามารถที่จะระบุและกำหนดทางเลือกด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิตได้อย่างกว้างขวางสำหรับประเภทของผลผลิตนั้น เช่น สามารถระบุการผลิตด้านการถนอมอาหารให้มีคุณภาพที่ดีหลายระดับคุณภาพ มีรสอร่อยหลายแบบและเก็บไว้ได้เป็นเวลานานโดยไม่สูญเสียคุณค่าอาหารเป็นระยะเวลาต่างกัน เป็นต้น

1.3 การระบุกำหนดทางเลือกด้านระบบการผลิตที่เหมาะสม สำหรับแต่ละทางเลือกด้านผลผลิต คือ การมีความสามารถที่จะกำหนดจัดตั้งระบบการผลิตและการขายที่ครบวงจร ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การลงมือผลิตและจัดจำหน่ายโดยกำหนดเป็นระบบต่าง ๆ เป็นทางเลือกที่สามารถเลือกมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เช่น สถานที่ตั้งกิจการมีที่ใดให้เลือกบ้างที่พนักงานมีที่ใดให้เลือกบ้าง เครื่องจักรเครื่องมือมีที่ใดให้เลือกบ้าง เป็นต้น

1.4 การระบุการกำหนดทางเลือกด้านปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมกับทางเลือกอื่นด้านระบบการผลิตและผลผลิต คือ การมีความสามารถที่จะกำหนดปัจจัยในด้านกำลังคน

เงินทุน สถานที่เวลา และวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ให้เหมาะสมกับระบบการผลิตที่เลือกไว้แล้ว คือ สามารถผลิตได้ตรงตามปริมาณ และคุณภาพที่ต้องการและสอดคล้องกับวิธีการผลิตที่เลือกไว้แล้ว คือ สามารถผลิตได้ตรงตามปริมาณและคุณภาพที่ต้องการและสอดคล้องกับวิธีการผลิตที่ใช้ด้วย เช่น การผลิตของที่ระลึกจากวัสดุพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ เลือกใช้คนในหมู่บ้านที่มีความชำนาญ และคุ้นเคยกับการประดิษฐ์วัสดุพื้นบ้านดังกล่าว

2. สมรรถภาพทางด้านเทคนิคการจัดการ หมายถึง ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม นิสัย ตลอดจนทักษะความชำนาญงานทั้งในด้านทฤษฎี และปฏิบัติเกี่ยวกับการ กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจ การใช้เกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไร ที่ดี ด้านชื่อเสียง ความไว้วางใจลูกค้า ด้านสวัสดิภาพ ความมั่นคงของตนเองและผู้ร่วมงาน ตลอดจนมีส่วนร่วมและบทบาทที่ดีในการพัฒนาสังคมโดยรวม ทั้งนี้ประกอบด้วย การตัดสินใจ เลือกทางเลือกด้านต่าง ๆ

2.1 การตัดสินใจเลือกทางเลือกด้านแหล่งจำหน่าย และวิธีการจำหน่ายผลผลิต คือ ความสามารถสร้างเกณฑ์ ใช้เกณฑ์การตัดสินใจที่เหมาะสมเพื่อเลือกทางเลือกแหล่งจำหน่ายสินค้า และวิธีการจำหน่ายผลผลิต เช่น การตัดสินใจว่าจะจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกค้ากลุ่มใดเป็นสำคัญหรือการตัดสินใจเลือกวิธีการจำหน่ายสินค้าโดยตั้งอยู่ที่ หรือนำไปส่งมอบบริการขายถึงตัวลูกค้าในหมู่บ้านชนบท เป็นต้น

2.2 การระบุกำหนดทางเลือกด้านลักษณะของผลผลิตเชิงปริมาณและคุณภาพ คือ การมีความสามารถที่สร้างเกณฑ์ การใช้เกณฑ์ตัดสินใจที่เหมาะสมเพื่อเลือกทางเลือกด้านผลผลิตเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การตัดสินใจผลิตสินค้าที่มีคุณภาพระดับหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับระดับความต้องการของผู้ซื้อ เช่น การปลูกผักแฉวงหลายต้นสำหรับลูกค้าที่เป็นคนชั้นกลางหรือฐานะไม่ร่ำรวย และปลูกบ้านหลังใหญ่ตกแต่งทันสมัยสำหรับลูกค้าที่เป็นคนชั้นกลางหรือฐานะไม่ร่ำรวยและปลูกบ้านหลังใหญ่ตกแต่งทันสมัยสำหรับลูกค้า ที่เป็นเศรษฐีร่ำรวยจำนวนมาก เป็นต้น

2.3 การตัดสินใจเลือกด้านระบบการผลิตที่เหมาะสมกับแต่ละทางเลือกด้านผลผลิต คือ การมีความสามารถสร้างเกณฑ์และใช้เกณฑ์การตัดสินใจที่เหมาะสม ในการเลือกระบบการผลิตที่สอดคล้องกับทางเลือกผลผลิตที่เลือกแล้ว เช่น การตัดสินใจใช้ระบบการผลิตในการทำเกษตรแบบดั้งเดิมโดยใช้แรงงานสัตว์เพื่อจุดประสงค์ในการทำเกษตรแบบผสมผสานให้ครบวงจร เพื่อการพึ่งตนเองและรักษาสภาพนิเวศน์วิทยาหรือการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรใหม่ โดยใช้เครื่องจักรกล เพื่อจุดประสงค์ผลิตพืชเฉพาะอย่างเพื่อการส่งสินค้าออกหรือเพื่อป้องกันโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.4 การตัดสินใจเลือกด้านปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมกับทางเลือกอื่น ด้านระบบการผลิตและผลผลิตที่เลือกแล้ว คือ การมีความสามารถสร้างเกณฑ์ ใช้เกณฑ์การตัดสินใจที่เหมาะสมในการเลือกปัจจัยการผลิตด้านคน เงินทุน สถานที่ เวลา และวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ตลอดจนวิธีการบริหารทรัพยากรเหล่านั้นให้สอดคล้องกับผลผลิตและระบบการผลิตที่กำหนดเรื่องไว้

การประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการที่จะประสบผลสำเร็จได้ นอกจากมีความรู้และทักษะในด้านการจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ แล้ว จะต้องมีความเป็นผู้ประกอบการหรือจะต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้ประกอบการเหล่านี้ในข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้และทักษะทางด้านเทคนิคด้วย นั่นคือการใช้ความรู้และทักษะด้านเทคนิคเพื่อดำเนินกิจการด้วยความรู้และทักษะด้านเทคนิคสรุปได้ 2 ด้าน คือ ด้านเทคนิคอาชีพ ได้แก่ ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม นิสัย ทักษะความชำนาญ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในอาชีพ และด้านเทคนิคการจัดการ ได้แก่ ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ค่านิยม นิสัย ทักษะความชำนาญ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ

7. ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระ

ในการประกอบอาชีพอิสระนั้นย่อมประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ปัญหาบางอย่างเป็นปัญหาร่วมกันในการประกอบอาชีพอิสระทุกอาชีพ ปัญหาบางอย่างอาจเป็นปัญหาเฉพาะในการประกอบอาชีพอิสระในบางอาชีพ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ. 2535 : 19) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้

สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 13) กล่าวว่า ลักษณะนิสัยบางประการของคนไทยก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพอิสระจากเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้มีผู้วิเคราะห์ลักษณะนิสัยคนไทยซึ่งจะมีผลต่อการเป็นอุปสรรคของการประกอบอาชีพอิสระไว้ ดังนี้

1. อ่อนแอในการทำงาน รักความสนุกและความเอร็ดอร่อยมากเกินไป
2. สุรุษสุร่ายและฟุ้งเฟ้อ
3. มั่งง่ายและมักได้
4. ไม่มีระเบียบวินัยในสังคม
5. ไม่ชอบรับผิดชอบ
6. ไม่ประพฤติตามหลักธรรมทางศาสนา
7. เชื้อถือในเรื่องไสยศาสตร์มากเกินไป

เจลิยว สุวรรณกิตติ (2530 : 6) สรุปว่า อุปสรรคสำคัญในการประกอบอาชีพส่วนตัว ได้แก่

1. อุปสรรคจากตัวเอง ได้แก่ การขาดความรู้ที่จะประกอบอาชีพ ขาดความกระตือรือร้นที่จะประกอบอาชีพด้วยตนเอง มีทัศนคติที่ผิดพลาดและขาดคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ประกอบการที่ดี
2. อุปสรรคอันเกิดจากการขาดความจำเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เริ่มจากเงินทุน ตลาด เป็นต้น
3. อุปสรรคอันเกิดจากกฎระเบียบการประกอบอาชีพในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งกฎระเบียบของสังคมบ้านเมือง
4. อุปสรรคอันเกิดจากองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัวนั่นเอง ขาดระบบการทำงานที่ถูกต้อง เช่น ขาดการประสานงานกับระหว่างหน่วย หรือขาดเป้าหมายที่ต่อเนื่องและเป้าหมายไม่มีผลทางปฏิบัติอันแท้จริง

จากงานการวิจัยของ กรมวิชาการ (2531 : 115) เรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ สรุปได้ดังนี้

1. ขาดเงินทุนที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ
2. ขาดความรู้และข้อมูล ตลอดจนผู้แนะนำในการประกอบอาชีพอิสระ
3. ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาล
4. ขาดตลาดที่รับซื้อสินค้า
5. ผลผลิตทางเกษตรต้นทุนสูง แต่ราคาขายต่ำ
6. ศัตรูพืชและโรคระบาดสัตว์
7. ประชาชนสนใจอาชีพรับจ้างมากกว่าอาชีพอิสระ
8. ประชาชนมีค่านิยมว่า อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่ดีและมั่นคง

เมื่อบัณฑิตจบออกไปประกอบอาชีพอิสระแล้วประสบปัญหาและอุปสรรคนานาประการ เป็นต้นว่า ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดประสบการณ์ และความชำนาญที่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องแหล่งกู้ยืมเงินลงทุนในการประกอบการ ทำให้บัณฑิตไม่กล้าที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง (อดิศักดิ์ นนทวงศ์. 2534 : 19)

งานวิจัยหลายฉบับที่ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า อุดสาหกรรมขนาดย่อม ต้องเผชิญกับปัญหาต่อไปนี้ (ชนะ กสิภรณ์. 2534 : 3)

1. ขาดความสามารถในการจัดการ

2. ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบในด้านของราคาที่คงที่และมีมากพอที่จะจัดซื้อ
3. ขาดทักษะในการตลาด และการพัฒนาผลผลิต
4. ขาดเงินทุนในการดำเนินงาน
5. ขาดลูกจ้างที่มีทักษะและฝีมือ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระมิใช่ว่าจะต้องพบกับผลสำเร็จเสมอ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ก็มีมากมายเช่นกันแต่ปัญหาใหญ่ ๆ ก็จะเป็นตัวของผู้ประกอบการเอง คือ มีความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ ที่ไม่สอดคล้องเหมาะสมกับอาชีพเพราะการประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวนั้นเป็นการจ้างงานตัวเอง หรือการเป็นนายตัวเอง ต้องใช้ความคิด กำลังกาย กำลังใจอย่างมากเพื่อการต่อสู้ฝ่าฟันกับอุปสรรคต่าง ๆ โดยเป็นการมุ่งหารายได้คือผลกำไรจากการประการ หากสามารถผ่านได้แล้วก็คือผลสำเร็จในการประกอบการ

8. ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ

การดำเนินการทางธุรกิจเป็นการประกอบ เพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า การวัดความสามารถในการประกอบการนั้นดูที่ผลกำไร ที่ได้รับจากการลงทุน ดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ตัดสินใจดำเนินการโดยไม่ผิดพลาด กิจกรรมใดที่มีผลกำไรสูง ถือว่าเป็นกิจการที่ประสบผลสำเร็จสูง (สมคิด บางโม. 2532 : 18)

การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การธุรกิจต่าง ๆ ว่าประสบความสำเร็จเพียงใด ฝ่ายบริหารได้บริหารงานให้บริษัทบรรลุเป้าหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพเพียงใดเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นบุคคลทั่วไปที่จะเข้าไปลงทุนซื้อหุ้นบริษัทโดยทั่วไปการประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ จะกระทำโดยดูจากงบการเงินโดยทำการวิเคราะห์งบการเงินเป็นหลักกระทำได้หลายแบบ ดังนี้ (สมคิด บางโม. 2532 : 101)

1. การวิเคราะห์งบการเงิน โดยการเปรียบเทียบ

งบการเงินที่สำคัญที่สุด คือ งบดุลและงบกำไรขาดทุน ผู้บริหารเจ้าของกิจการ หรือผู้ถือหุ้นจะให้ความสำคัญแก่งบการเงินมาก การเปรียบเทียบงบการเงินอาจใช้ข้อมูลประเภทต่าง ๆ เปรียบเทียบกันได้หลายวิธี ดังนี้

1.1 การเปรียบเทียบกับการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นวิธีการที่ใช้กันมากที่สุดเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานในปัจจุบัน กับการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยเปรียบเทียบเป็นไตรมาส ครึ่งปี หรือ 1 ปี ซึ่งจะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางที่ดีขึ้น หรือเลวลง

1.2 การเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ นับว่าสำคัญไม่น้อยจะทำให้ทราบว่า ต่างกันมาก หรือน้อยเพราะเหตุใด อาจเกิดจากสภาพของเศรษฐกิจโดยรวม หรือเพราะการบริหารภายใน

1.3 การเปรียบเทียบกับความสำเร็จของคู่แข่ง อุตสาหกรรมของรัฐบาล หรือสมาคมทางธุรกิจ มักจะมีการรวบรวมข้อมูลตัวเลขของกิจการธุรกิจประเภทต่าง ๆ ไว้และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน โดยเปิดเผยโดยประทำเป็นงวด ๆ เพื่อให้บริษัทที่เป็นสมาชิกทราบ ดังนั้น เมื่อเอาผลการดำเนินงานของตนไปเปรียบเทียบกับคู่แข่งจะทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง หรือต่ำกว่าตัวเลขที่เขาทำได้

1.4 การเปรียบเทียบโดยใช้เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาจากงบกำไรขาดทุนจะเห็นว่ามีการแสดงในรูปของเปอร์เซ็นต์ไว้ทางด้านขวามือ การวิเคราะห์โดยนำเปอร์เซ็นต์มาเปรียบเทียบกัน จะทำให้ทราบถึงผลการดำเนินการได้

2. การวิเคราะห์งบการเงิน โดยวัดความมั่นคงทางการเงิน

เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนโดยนำข้อมูล 2 จำนวนในงบการเงินมาสัมพันธ์กัน เช่น อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนสภาพคล่องเงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น อัตราส่วนนี้จะไม่มีความสำคัญเพียงพอเมื่อนำมาใช้เพียงอัตราเดียว แต่จะเป็นประโยชน์มากถ้านำมาเปรียบเทียบกันหลาย ๆ อัตรา

2.1 อัตราส่วนหมุนเวียนนิยมใช้กันมาก หาได้โดยหารทรัพย์สินหมุนเวียนด้วยหนี้สินหมุนเวียน

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{ทรัพย์สินหมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนหมุนเวียน จะทำให้ทราบถึงหนี้สินของกิจการ และความสามารถของกิจการที่จะสามารถจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนนี้จะน่าพอใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของกิจการ ธุรกิจที่มีการหมุนเวียนของสินค้า จะต้องใช้อัตราส่วนหมุนเวียนสูง เช่น ร้านขายเพชร เป็นต้น เพราะต้องการเงินสดจำนวนมากตรงกันข้ามกับห้างซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีการหมุนเวียนของสินค้าในอัตราสูง กฎที่ใช้กันแพร่หลาย คือ ควรมีค่าอัตราส่วน 2

2.2 เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง ส่วนที่สินทรัพย์หมุนเวียนสูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน โดยคิดเป็นจำนวนเงิน

$$\text{เงินทุนหมุนเวียน} = \text{ทรัพย์สินหมุนเวียน} - \text{หนี้สินหมุนเวียน}$$

เงินทุนหมุนเวียนจะบอกให้ทราบว่า ธุรกิจมีความสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายดำเนินการและซื้อสินค้าไว้ขายมากน้อยเพียงใด เงินทุนหมุนเวียนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอัตราส่วนหมุนเวียนมาก

2.3 อัตราส่วนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าธุรกิจมีความสามารถที่จะจ่ายชำระหนี้หมุนเวียน หรือจ่ายเงินปันผลมากขึ้นอีกได้หรือไม่ อัตราส่วนนี้ไม่ควรมีค่าต่ำกว่า 1 บางครั้งเรียกว่า acid - test ratio ใช้ประกอบกับอัตราส่วนหมุนเวียน

$$\text{อัตราส่วนสภาพคล่อง} = \frac{\text{เงินสด} + \text{ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ลูกหนี้ หมายถึง ลูกหนี้การค้าและหลักทรัพย์สามารถขายได้ทันทีในตลาด

2.4 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนที่ผู้เป็นเจ้าของนำมาลงทุนกับส่วนที่กู้ยืมมา ปัจจุบันธุรกิจส่วนมากนิยมกู้ยืมเงินมาลงทุนแล้วแสวงหารายได้ให้สูงกว่าดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้แก่เจ้าหนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ทุน}}$$

$$\text{หรือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{ทุน}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน จะบอกให้รู้ว่าธุรกิจสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ ถ้าส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สินอันตรายจากการล้มละลายย่อมเป็นไปได้ยาก เช่น อัตราส่วนเท่ากับ 95% เป็นต้น

3 การวิเคราะห์งบการเงินโดยวัดผลการปฏิบัติงาน

การวัดผลการปฏิบัติงานอาจวัดได้โดยใช้อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือผลตอบแทนการลงทุน มูลค่าคงเหลือ เมื่อวิเคราะห์พร้อมกันแล้วจะทำให้ทราบว่าธุรกิจมีสภาพเป็นอย่างไร

3.1 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ คือ จำนวนครั้งที่สินค้าคงเหลือสามารถขายได้ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ซึ่งแสดงว่าธุรกิจสามารถขายสินค้าที่อยู่ได้เป็นจำนวนกี่ครั้ง ถ้าจำนวนครั้งสูงหมายความว่ามีความเป็นผลดีต่อบริษัท

$$\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}}{2}$$

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

3.2 การประเมินมูลค่าสินค้าคงเหลือ วิธีการที่นิยมใช้กันทั่วไปเพื่อคำนวณต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ในระหว่างช่วงเวลานึงอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง คือ last-in, first-out (LIFO) หรือ first-in, first-out (FIFO)

LIFO คือ การประเมินมูลค่าสินค้าคงเหลือ โดยคิดราคาสินค้าตามราคาสินค้าที่ซื้อเข้ามาครั้งหลัง

FIFO คือ การประเมินมูลค่าสินค้าคงเหลือโดยคิดราคาสินค้าตามราคาสินค้าที่ซื้อครั้งแรก ทำให้ราคาสินค้าใกล้เคียงกับราคาตลาดปัจจุบัน การคิดแบบนี้ ถ้าอยู่ในระยะช่วงเวลาที่ภาวะเงินเฟ้อ งบกำไรขาดทุนจะแสดงยอดกำไรที่สูง เพราะต้นทุนสินค้าต่ำ

3.3 ผลตอบแทนจากการลงทุน ผู้บริหารและเจ้าของกิจการส่วนมากสนใจอัตราส่วนนี้เป็นพิเศษว่า เป็นเครื่องชี้ที่สำคัญที่สุดของการดำเนินการงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใดในรูปของบริษัทเงินทุน คือ หุ้นสามัญ + หุ้นบุริมสิทธิ + กำไรสะสม + เงินที่กู้ยืม

$$\text{ผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินทุน}} \times 100\%$$

3.4 ผลตอบแทนจากการขาย อัตราส่วนนี้จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ถ้าอัตราส่วนมีเปอร์เซ็นต์ต่ำ การหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือจะมีอัตราสูง

$$\text{ผลตอบแทนจากการขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100\%$$

การดำเนินการกิจการทางด้านอาชีพอิสระ เป็นการประกอบเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า การประเมินผลสำเร็จของผู้ประกอบการ คือ ผลกำไรจากการดำเนินการ ผู้ประกอบการจะวิเคราะห์ ประเมินผลความสำเร็จของด้วยวิธีต่อไปนี้ คือ การวิเคราะห์งบการเงิน โดยการเปรียบเทียบ การวิเคราะห์งบการเงินโดยวัดความมั่นคงทางการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงินโดยวัดผลการปฏิบัติงาน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธานินทร์ ศิลป์จารุ (2535 : ค) ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จตามแนวคิดของผู้ได้รับคัดเลือกอาชีพศึกษาให้เป็น "อาชีพตัวอย่าง" ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จ 10 ลำดับ ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความอดทน ความมีโชคทางการค้า ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ในสาขาวิชาชีพที่ทำ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความละเอียดรอบคอบ และความสนใจในการแสวงหาความรู้

สัญญา จัตตานนท์ (2521 : 87-91) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวน 345 คน และกลุ่มผู้ว่างงานจำนวน 170 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา และต่ำ

กว่าได้รับการปลูกฝังทักษะอาชีพจากครอบครัวมากกว่าผู้ว่างงาน สำหรับประสบการณ์จากโรงเรียนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ปรากฏว่า ผู้ว่างงานกลับได้ประสบการณ์มากกว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีทัศนคติต่ออาชีพโดยทั่วไปดีกว่าผู้ว่างงาน และไม่ชอบรับราชการ หรือทำงานบริษัท และงานประเภทรับจ้างทั่ว ๆ ไป และชอบความมั่นคงมากกว่าเกียรติยศ ชื่อเสียงมากกว่าผู้ว่างงาน สรุปลักษณะจิตต่ออาชีพของผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีแนวโน้มไปในทางถือถือ การประกอบอาชีพอิสระมากกว่าผู้ว่างงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่ไม่เคยรับราชการหรือเคยทำงานบริษัท ไม่ต้องพึ่งงานประจำอื่นอีกไม่มีปัญหาอุปสรรคมากและมีปัญหาเรื่องทุนดำเนินการบ้าง มีบิดามารดาเป็นผู้ช่วยให้เริ่มต้นอาชีพได้รองลงมา คือ การกู้เงินมาลงทุนเริ่มธุรกิจ สำหรับผู้ว่างงานส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอิสระ แต่ติดปัญหาเรื่องทุนดำเนินการ ในการเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบอาชีพอิสระ และผู้ว่างงาน ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีทัศนคติต่ออาชีพดีกว่าผู้ว่างงานมาก สำหรับการศึกษาหาตัวแปรที่มีอิทธิพลสามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่ออาชีพ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพล ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ประสบการณ์ที่ได้จากโรงเรียนคุณลักษณะผู้ประกอบการ แหล่งหรือวิธีการที่ได้ทักษะอาชีพ และความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์

เฉลียว นุรีภักดี (2529 : 23-25) ทำการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ เรื่องแนวโน้มการเข้าทำงานของเยาวชนไทย พ.ศ. 2526 พบว่า เหตุผลที่เลือกอาชีพอิสระเพราะมีความรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมจากภายในครอบครัวเอื้ออำนวยผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนี้ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่มีความพอใจด้วยเหตุผลที่ว่า งานที่มีอิสระการเดินทางไปทำงานสะดวกเพราะใกล้บ้าน กำไรดี ได้อยู่กับพ่อแม่ทำให้สบายใจ ได้ใช้ความคิด และสามารถของตนเองและสนุกเพลิดเพลินเพราะได้พบคนมาก ในด้านความช่วยเหลือที่ต้องการ ปรากฏว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องการความช่วยเหลือหลายด้าน เช่น เงินกู้ยืมเพื่อการลงทุน การหาตลาดขายส่ง การฝึกอบรมด้านต่าง ๆ การประกันราคาผลผลิตตลอดจนอยากได้รับความรู้และบริการ เกี่ยวกับสุขภาพ และยารักษาโรคอันเกิดจากการประกอบอาชีพของตน ในด้านลู่ทางการก้าวหน้าในงานอาชีพผู้ประกอบอาชีพอิสระเล็งเห็นว่า การประกอบอาชีพของตนแจ่มใสมีจำนวนหนึ่งที่คิดว่าไม่แจ่มใส แต่ก็ยินดีทำไปเรื่อย ๆ ผู้ที่เล็งเห็นว่าลู่ทางแจ่มใสได้ให้คำอธิบายว่า เพราะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปีมีทุนขยายกิจการ และมีความรู้ในอาชีพนี้ทำไปได้ตลอดชีวิต

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531 : ข - ค) ได้ศึกษาการทำงานทำและการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตผู้จบจากคณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อนำผลการศึกษาไปพิจารณาลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิตลง โดยการแนะนำและส่งเสริมทักษะให้บัณฑิตสร้างงานเอง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า บัณฑิตเศรษฐศาสตร์ยังมีปัญหาการว่างงานใน

ระดับสูงถึงร้อยละ 43.6 งานส่วนใหญ่ที่บัณฑิตเศรษฐศาสตร์ทำ คือ งานพนักงานในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งเอกชนและรัฐบาลมีถึงร้อยละ 63.8 และที่ทำงานโดยเป็นเจ้าของกิจการ มีเป็นส่วนน้อยเพียงร้อยละ 22.6 โดยที่บัณฑิตเศรษฐศาสตร์ที่มีความประสงค์จะไปประกอบอาชีพอิสระมีมากถึงร้อยละ 83.4 แต่พบว่า ยังขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระทัศนคติของผู้เคยและไม่เคยประกอบอาชีพอิสระต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระไม่มีความแตกต่างกัน และเห็นว่า ประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยปัจจัยภายใน คือ ตัวผู้ประกอบการเพราะยังขาดความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว และขาดประสบการณ์ในอดีต

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ (2532 : 165 - 170) ได้ศึกษาเรื่องตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม เมื่อพิจารณาเฉพาะบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอิสระในธุรกิจประเภทต่าง ๆ จำนวน 272 คน เป็นชายร้อยละ 62.1 และหญิงร้อยละ 37.9 พบว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาบัณฑิตมุ่งสู่ทางการประกอบอาชีพอิสระ ที่ตนเองสนใจมากกว่าการติดตามข่าวสารเรื่องตลาดแรงงานภาครัฐหรือภาคเอกชนก่อนการประกอบอาชีพอิสระ บัณฑิตร้อยละ 53.3 เคยทำงานอื่น ๆ ร้อยละ 14 และร้อยละ 10 ทำงานในภาครัฐ สาเหตุที่เปลี่ยนงาน คือ งานเดิมรายได้ไม่ดีไม่ก้าวหน้า และไม่ชอบงานที่ทำอยู่ เหตุผลที่เปลี่ยนมาประกอบอาชีพอิสระเพราะเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองได้ใช้ความสามารถ และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างเต็มที่และในบางลักษณะอาชีพก็ให้รายได้ค่อนข้างสูง บัณฑิตที่ประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้ทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษามาส่วนใหญ่ได้อาศัยการเรียนรู้ และทักษะจากการปฏิบัติงานในกิจการของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือคนรู้จักส่วนบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอิสระที่ตรงกันกับวิชาที่เรียนมาสามารถอาศัยความรู้ที่เรียนมาในการทำงานได้และเรียนรู้จากบุคคลในครอบครัวเพื่อนฝูงหรือบุคคลอื่นประกอบด้วย

ยุพิน อังคานนท์ (2533 : 82) ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ผลการศึกษา ทัศนคติด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเพศชายและเพศหญิง พบว่า นิสิตทุกกลุ่มมีความรู้สึกลึกซึ้งต่อการประกอบอาชีพอิสระและผลการวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระควรมีคุณลักษณะที่สำคัญสองประการ คือ คุณลักษณะที่หนึ่งเป็นคุณลักษณะทางจิตและจิตลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ

1. ความรักความก้าวหน้าในอาชีพ
2. รักความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

3. ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ
4. การรักความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
5. ความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ

คุณลักษณะที่สองเป็นคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย ความรู้ด้านการตลาดการเลือกทำเลที่เหมาะสม การจัดสถานที่ดี เงินทุนเพียงพอความรู้เรื่องการลงทุนและประสบการณ์

เจลีชว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2534 : 32-36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ในส่วนที่เกี่ยวกับความนิยม และความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระจากข้อมูลนักศึกษาทั่วประเทศจำนวน 3,986 คน พบว่า นักศึกษามีค่านิยมในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแบ่งค่านิยมออกเป็นสองจำพวก คือ ค่านิยมประเภทความรู้สึกและความพร้อมที่จะปฏิบัติ พบว่า ค่านิยมประเภทความรู้สึกชอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ค่านิยมประเภทพร้อมปฏิบัติค่อนข้างต่ำนักศึกษานในชั้นปีที่ปีที่แตกต่างกันมีระดับค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน คือ ในชั้นปีที่สูงขึ้นผู้เรียนมีระดับค่านิยมที่มีแนวโน้มต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบสาขาวิชาที่เรียนพบว่าในสาขาวิชาที่ผู้เรียนเลือกเรียน และเป็นสาขาวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอิสระ และนักศึกษาเล็งเห็นช่องทางดังกล่าวก็จะมีค่านิยมสูง เช่น สาขาอักษรศาสตร์และประมงศาสตร์ส่วนสาขาที่นักศึกษามองเห็นช่องทางน้อย และสภาพตลาดไม่เอื้ออำนวยให้ประกอบอาชีพอิสระจะมีค่านิยมต่ำ เช่น สังคมศาสตร์พยาบาลศาสตร์นักศึกษาเพศชายมีระดับค่านิยมสูงกว่าเพศหญิง นักศึกษาที่มีบิดาเป็นข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยราชการจะมีระดับค่านิยมในการประกอบอาชีพต่ำกว่านักศึกษาที่มีบิดาทำงานอาชีพอื่น ๆ นักศึกษาที่มารดาเป็นอาชีพเป็นข้าราชการ และลูกจ้างหน่วยราชการก็มีแนวโน้มที่จะมีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระต่ำกว่าที่มารดาทำอาชีพอื่น ๆ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีและดี จะมีระดับค่านิยมในการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลาง ค่อนข้างขัดสนและขัดสนมาก ความรอบรู้อาชีพอิสระของนักศึกษาทั่วไปปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ในด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนในหลักสูตรที่ตนเรียนอยู่ปรากฏว่า มีนักศึกษาจำนวนน้อย เห็นว่าลักษณะการเรียนรู้การสอนในสาขาวิชาดังกล่าว เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพอิสระ

งานวิจัยต่างประเทศ

จากออบโบวิทซ์ และวิกเลอร์ (Jacobowitz and Vidler. 1982 : 252 - 257) ได้ศึกษา โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ จากผู้ประกอบการจำนวน 430 ราย ที่ประกอบธุรกิจขนาดเล็ก และธุรกิจการผลิต ที่มีคนงานกว่า 500 คนขึ้นไป ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73 เป็นชาย ร้อยละ 11 เป็นหญิง ที่เหลือเป็นสามีและภรรยาที่เป็นหุ้นส่วนกัน ผู้ประกอบการเกือบ ร้อยละ 75 มาจากครอบครัวที่บิดามารดา หรือญาติใกล้ชิด ประกอบธุรกิจขนาดเล็กหรืออาชีพ อิสระ ผู้ประกอบการมักมีลักษณะก้าวร้าว ขยันหมั่นเพียร ชอบการแข่งขัน และจะวางเป้าหมายใน ลักษณะท้าทายแต่สามารถทำได้จริง มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น รักความเป็นอิสระ และ การพึ่งตนเองผู้ประกอบการประมาณร้อยละ 30 ออกจากโรงเรียนเมื่ออยู่ระดับมัธยมปลาย

ฮิสริช (Hisrich. 1984 : 3 - 8) ได้สำรวจผู้ประกอบการสตรีชาวอเมริกัน 468 คน (อายุ ระหว่าง 20-70 ปี) และผู้ประกอบการสตรีชาวเปโอโตริกัน 30 คน (อายุระหว่าง 23 - 64 ปี) โดย ตั้งคำถามเกี่ยวกับภูมิหลัง ลักษณะส่วนตัว และเจตคติ พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นชนชั้นกลางสมรสแล้ว และมีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย แรงจูงใจ ที่ทำให้ผู้ประกอบการสตรีชาวอเมริกันมาประกอบ ธุรกิจ ก็คือ เป็นงานที่มีอิสระความสำเร็จและความพึงพอใจในอาชีพ สำหรับแรงจูงใจของผู้ ประกอบการสตรีชาวเปโอโตริกัน คือ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เห็นว่า ตนมีลักษณะชอบการแข่งขัน มีความเชื่อมั่นตนเอง และวิตกกังวล นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความ สามารถหลาย ๆอย่างมิได้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่างเป็นทางการที่เอาจริงเอาจัง ปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดี

วิบเบนท์ (Wibben. 1988 : 1440 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การรับรู้ของผู้ประกอบการ สตรีในเรื่องประสิทธิภาพ ในการเป็นผู้ประกอบการโดยศึกษาจากผู้ประกอบการสตรี จำนวน 151 คน ในเซาท์อีสเทอร์นโอคลาโฮมา ในช่วงปี ค.ศ. 1986 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประกอบ ธุรกิจเกี่ยวกับการค้า และมีรายได้มากกว่า 50,000 เหรียญสหรัฐกว่าร้อยละ 90 มีการศึกษาระดับ มัธยมปลาย หรือเทียบเท่าเหตุผลประการสำคัญที่สุดที่ทำให้มาประกอบธุรกิจ คือ รายได้ถึงแม้ผู้ ประกอบการสตรีส่วนมาก ไม่ได้รับการฝึกฝนทางด้านธุรกิจอย่างเป็นทางการ แต่ก็เห็นว่า การจัดการ ศึกษาเกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นสิ่งสำคัญประสิทธิภาพในการเป็นผู้ประกอบการที่สำคัญ ได้แก่

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ
2. ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า
3. ความเข้าใจในพื้นฐานของการทำธุรกิจ
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารเวลา
5. ความสามารถในการประเมินทักษะ และความสามารถของบุคคล

6. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
7. ความเข้าใจเกี่ยวกับกำไรสุทธิ และกำไรก่อนหักภาษี
8. ความมีมนุษยสัมพันธ์
9. ความรู้ทางด้านบัญชีรายรับ รายจ่าย
10. ความสามารถในการเงิน

ซูเออร์ไวน์ (Souerwine. 1978 : 27-36) ได้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความยืดหยุ่น
2. มุ่งมั่นในเป้าหมายของงาน
3. พร้อมที่จะปฏิบัติงาน
4. รู้ว่าบทบาทของตนคืออะไร และแสดงตามบทบาทนั้น
5. มุ่งอนาคต
6. มีความเต็มใจที่จะเสี่ยง
7. มีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
8. มุ่งมั่นในสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริง
9. มีโลกทัศน์ที่กว้างและมีความคิดสร้างสรรค์
10. อดทนต่อความคลุมเครือต่าง ๆ

เคลก และแบร์โรว์ (Clegg And Barrow. 1984 : 3) ได้สรุปว่า บุคคลผู้เริ่มต้นธุรกิจและประสบความสำเร็จจะมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความสามารถที่จะถอยหลังเพื่อกลับมาเริ่มต้นใหม่
3. มีความคิดริเริ่ม
4. มีความมุ่งมั่นในผลลัพธ์
5. มีความสามารถในการเสี่ยง
6. มีความผูกพันกับงานที่ทำ ทำงานหนักและทำงานมากกว่าปกติ

บอมแบค (Baumback. 1988 : 7) ได้ศึกษาธุรกิจของอเมริกา จำนวน 570 แห่ง ที่ล้มละลายแล้วสรุปว่าสาเหตุที่ทำให้ล้มละลาย มีดังนี้

1. สภาพธุรกิจตกต่ำ
2. ขาดประสิทธิภาพในการจัดการ
3. เงินทุนไม่พอเพียง

4. หนี้สูญ
5. การแข่งขันระหว่างธุรกิจ
6. ทรัพย์สินเสื่อมราคา
7. ทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม
8. ดอกเบี้ยเงินกู้มากเกินไป
9. ความพอใจในสินค้าของท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป

จากเอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้และทักษะในหลาย ๆ ด้านประกอบกัน และผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ความสามารถต่อการประกอบทางด้านธุรกิจด้านนั้น ๆ จะต้องมีการศึกษาอบรม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากทุกแหล่งที่มีความเกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาในโรงเรียนตามปกติ เช่น สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ การจัดฝึกอบรมวิชาชีพโดยส่วนราชการต่าง ๆ การเรียนรู้จากระบบนอกโรงเรียน จากสื่อมวลชน จากการศึกษาจากหนังสือหรือจากบิดามารดา เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความมั่นใจมีทักษะจนสามารถเปิดกิจการของตัวเองได้ตามลักษณะวิชาชีพหรือวิธีการที่ตนได้ศึกษาและมีประสบการณ์มา จะต้องใช้ความรู้และทักษะใน 3 ด้าน เพื่อการบริหารงาน การประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ คือ การใช้ความรู้และทักษะด้านการจัดการ การใช้ความรู้และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการและการใช้ความรู้และทักษะด้านเทคนิควิธีการ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำความรู้และทักษะดังกล่าวทั้ง 3 ด้านมาทำการศึกษาสภาพของการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จทางอาชีพอิสระตามลักษณะของผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการยานยนต์ และลักษณะของผู้ประกอบการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระทางด้านช่างอุตสาหกรรมแทนการเป็นลูกจ้างในหน่วยงานรัฐหรือเอกชนจะได้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะไปดำเนินกิจการด้วยตนเอง และสำหรับผู้ที่ได้ดำเนินกิจการไปแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่พึงพอใจในกิจการของตนเองจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงในกิจการให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปแล้วประสบผลสำเร็จได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(survey research) เกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จดทะเบียนการค้ากับกระทรวงพาณิชย์ ช่วง พ.ศ. 2536-2540 ประเภททุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท จากลักษณะของงานที่ประกอบการ 2 ลักษณะ คือ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวนประชากรทั้งหมด 554 สถานประกอบการ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการใช้อัตรา R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39-40) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 304 คน ซึ่งแยกตามลักษณะของงานที่ประกอบการ ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะของงานที่ประกอบการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์	418	201
ผู้ประกอบการบริการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	136	103
รวม	554	304

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเอง โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาขอบเขตของการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ โดยแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ เป็นการเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้ผ่านการตรวจในด้านเนื้อหา ภาษา ความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบ (try out) จากกลุ่มตัวอย่างทดสอบจำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.93

3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาค้นคว้า และในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าหาเอกสาร ตำรา วารสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และแบบสอบถามงานวิจัยที่มีลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยนี้

3.3 สร้างแบบสอบถามโดยให้แบบสอบถามเข้ากับความมุ่งหมายของการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างเป็นรายข้อ ให้เนื้อหาคำถามครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษาทั้งหมด จะเป็นแบบสอบถามทั้งแบบปลายปิด และแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระจากคำถามที่ผู้วิจัยถาม โดยการแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน

3.4 นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ควบคุมงานวิจัย และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติจำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสำนวนภาษาจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม และมีความชัดเจนในเนื้อหา ภาษา และให้ครอบคลุมตัวแปร มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แล้วนำมาทำการปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้องแล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มผู้ประกอบการที่ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างศึกษา จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด มาทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ได้ความเชื่อมั่น 0.93

3.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อทำเป็นฉบับสมบูรณ์ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยต่อไป

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ขอบหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้แนบกับแบบสอบถาม ขอความอนุเคราะห์จากผู้ประกอบการในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือ ในตอบแบบสอบถามและระบุวันรับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้เดินทางไปรับจากผู้ประกอบการเอง แล้วส่งไปทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ผู้ประกอบการได้จดทะเบียนไว้ เมื่อถึงวันรับข้อมูล ผู้วิจัยทำการโทรศัพท์ถึงผู้ประกอบการ เพื่อขอรับข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน มกราคม 2542 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2542

5. การจัดการกับข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทั้งหมด ป้อนข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS (statistical package for social science) วิเคราะห์ข้อมูล

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบเรื่อง

5.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการอภิปรายผลของข้อมูล ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ในลักษณะของค่าสถิติพื้นฐานด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในด้านระดับของผลสำเร็จ และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ โดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ระดับของผลสำเร็จของผู้ประกอบการจากข้อมูล 5 ระดับ และระดับของการใช้ความรู้และทักษะประกอบการจากข้อมูล 5 ระดับ โดยการกำหนดให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยรวมจากความสำเร็จ 4 ด้านของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยมีความหมายของระดับผลสำเร็จ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	แสดงว่า	ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	แสดงว่า	ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	แสดงว่า	ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	แสดงว่า	ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	แสดงว่า	ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จน้อยที่สุด

ระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย ซึ่งมีความหมายระดับการใช้ความรู้และทักษะ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	แสดงว่า	การใช้ความรู้และทักษะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	แสดงว่า	การใช้ความรู้และทักษะมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	แสดงว่า	การใช้ความรู้และทักษะปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	แสดงว่า	การใช้ความรู้และทักษะน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	แสดงว่า	การใช้ความรู้และทักษะน้อยที่สุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ

6.2 ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการจำแนกตามสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ

6.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ และระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

6.4 รวบรวมความคิดเห็นหรือเสนอแนะจากผู้ประกอบการในแบบสอบถามตอนที่ 4 ใช้ในการนำเสนอตาราง ตามลำดับ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for social science) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

7.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ หากค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทั้งหมด โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient)

7.2 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย การใช้ความรู้และทักษะ ประกอบการตามระดับผลสำเร็จ และตามสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ ด้วยค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test และในกรณีที่พบความแตกต่าง ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของตุกี (Tukey method) (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 342)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ผลข้อมูลสื่อความหมายตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-test
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับผลสำเร็จ และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จและระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามวุฒิ การศึกษาของผู้ประกอบการ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบการ และลักษณะ ของงานที่ประกอบการ ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามระดับวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับวุฒิการศึกษา		
มัธยมศึกษา	37	14.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)	38	14.6
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	84	32.3
ปริญญาตรี	59	22.7
สูงกว่าปริญญาตรี	26	10.0
อื่น ๆ	16	6.2
รวม	260	100
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 6 ปี	96	36.9
6 ถึง 10 ปี	66	25.4
11 ถึง 15 ปี	29	11.2
มากกว่า 15 ปี	69	26.5
รวม	260	100
ลักษณะของงานที่ประกอบการ		
อู่ซ่อมและบริการยานยนต์	161	61.9
ซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	99	38.1
รวม	260	100

ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คนซึ่งคิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ มีสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ

ด้านวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาผู้ประกอบการมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 22.7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ร้อยละ 14.6 และมีมัธยมศึกษาร้อยละ 14.2 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ในการทำงานผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี และ 6 ถึง 10 ปีคิดเป็นร้อยละ 26.5 และร้อยละ 25.4 ตามลำดับ

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 61.9 และผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 38.1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับผลสำเร็จ และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมตามสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการทำงาน และด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ	N	$\bar{X}$	SD	ระดับผลสำเร็จ	อันดับ
ด้านวุฒิการศึกษา					
มัธยมศึกษา	37	2.18	0.65	น้อย	5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)	38	2.75	0.67	ปานกลาง	4
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	84	2.96	0.58	ปานกลาง	3
ปริญญาตรี	59	3.17	0.44	ปานกลาง	2
สูงกว่าปริญญาตรี	26	3.20	0.30	ปานกลาง	1
อื่น ๆ	16	2.47	1.14	น้อย	6
รวม	260	2.86	0.69	ปานกลาง	-
ด้านประสบการณ์ในการทำงาน					
น้อยกว่า 6 ปี	96	2.82	0.56	ปานกลาง	2
6 ถึง 10 ปี	66	3.16	0.39	ปานกลาง	1
11 ถึง 15 ปี	29	2.72	0.61	ปานกลาง	3
มากกว่า 15 ปี	69	2.69	0.97	ปานกลาง	4
รวม	260	2.86	0.69	ปานกลาง	-
ด้านลักษณะงานที่ประกอบการ					
ซ่อมและบริการยานยนต์	161	2.66	0.75	ปานกลาง	2
ซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	99	3.15	0.34	ปานกลาง	1
รวม	260	2.86	0.69	ปานกลาง	

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทั่วไปที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จ ดังนี้

ด้านวุฒิการศึกษาสูงจะมีระดับผลสำเร็จมากกว่าผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่า ดังจะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้ประกอบการที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับผลสำเร็จน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และผู้ประกอบการที่ไม่มีวุฒิการศึกษา (อื่น ๆ)

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี มีระดับผลสำเร็จที่ค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ประสบการณ์น้อยกว่า 6 ปี 11 ถึง 15 ปี มีระดับผลสำเร็จเป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ และผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยอันดับสุดท้าย คือ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะมีระดับผลสำเร็จด้วยค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ผู้ประกอบการอยู่ซ่อมและบริการยานยนต์ ซึ่งระดับผลสำเร็จทั้ง 2 กลุ่มประกอบการอยู่ใน ระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ
จำแนกตามสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการทำงาน และด้านลักษณะ
ของงานที่ประกอบการ

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ	N	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้ ความรู้และทักษะ	อันดับ
ด้านวุฒิการศึกษา					
มัธยมศึกษา	37	3.50	0.42	ปานกลาง	6
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.)	38	3.52	0.52	มาก	5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	84	3.59	0.29	มาก	3
ปริญญาตรี	59	3.69	0.28	มาก	2
สูงกว่าปริญญาตรี	26	3.86	0.44	มาก	1
อื่น ๆ	16	3.56	0.16	มาก	4
รวม	260	3.62	0.37	มาก	-
ด้านประสบการณ์ในการทำงาน					
น้อยกว่า 6 ปี	96	3.67	0.37	มาก	2
6 ถึง 10 ปี	66	3.77	0.35	มาก	1
11 ถึง 15 ปี	29	3.39	0.29	ปานกลาง	4
มากกว่า 15 ปี	69	3.50	0.35	ปานกลาง	3
รวม	260	3.62	0.37	มาก	-
ด้านลักษณะงานที่ประกอบการ					
อยู่ซ่อมและบริการยานยนต์	161	3.61	0.42	มาก	2
ซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	99	3.62	0.27	มาก	1
รวม	260	3.62	0.37	มาก	-

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า การประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มสถานภาพมีระดับการใช้ความรู้และทักษะอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมเป็นรายด้าน พบว่า

ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาในกลุ่มอื่น และการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการที่มีวุฒิศึกษาน้อยความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะจะน้อยตามระดับวุฒิการศึกษาตามลำดับ

กลุ่มผู้ประกอบการที่มีสถานภาพทั่วไปด้านประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี และน้อยกว่า 6 ปี จะใช้ความรู้และทักษะระดับที่มากกว่าผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ทำงานในกลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี เป็นกลุ่มที่ใช้ความรู้และทักษะประกอบการในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มผู้ประกอบการอื่น

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ใช้ความรู้และทักษะประกอบการในระดับใกล้เคียงกันกับผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ ซึ่งระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ลักษณะงานที่ประกอบการ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อ
ผลสำเร็จ และการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ

ตาราง 5 เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป
ด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มมัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น
(ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี
และกลุ่มอื่น ๆ

สถานภาพทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวุฒิการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	28.15	5.63	16.12 *
	ภายในกลุ่ม	254	88.74	0.35	
	รวม	259	116.89		

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ระดับผลสำเร็จของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีสถานภาพทั่วไปทางด้านวุฒิการศึกษา ทั้ง 6 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มมัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มอื่น ๆ มีระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเพื่อให้ทราบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับผลสำเร็จเป็นรายคู่จึงได้ทำการทดสอบต่อ โดยใช้วิธีการทางสถิติ Tukey-HSD

ตาราง 6 เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการที่มีสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษา
ต่างกัน 6 กลุ่ม เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยม	อื่น ๆ	ปวช.	ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า
		ศึกษา					ปริญญาตรี
		2.18	2.47	2.75	2.96	3.17	3.20
มัธยมศึกษา	2.18	-	0.29	0.57 *	0.78 *	0.99 *	1.02 *
อื่น ๆ	2.47		-	0.28	0.49 *	0.70 *	0.73 *
ปวช.	2.75			-	0.21	0.42 *	0.45 *
ปวส.	2.96				-	0.21	0.24
ปริญญาตรี	3.17					-	0.03
สูงกว่าปริญญาตรี	3.20						-

ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาอื่น ๆ มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ระดับผลสำเร็จประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านประสพการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี

สถานภาพทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านประสพการณ์ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	9.26	3.09	7.34 *
	ภายในกลุ่ม	256	107.63	0.42	
	รวม	259	116.89		

ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีประสพการณ์ในการทำงานทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเพื่อให้ทราบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับผลสำเร็จเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบต่อ โดยใช้วิธีการทางสถิติ Tukey-HSD

ตาราง 8 เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป
ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม เป็นรายคู่

ประสบการณ์ ในการทำงาน		มากกว่า 15 ปี	11 ถึง 15 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	6 ถึง 10 ปี
	$\bar{X}$	2.69	2.72	2.82	3.16
มากกว่า 15 ปี	2.69	-	0.03	0.13	0.47 *
11 ถึง 15 ปี	2.72		-	0.10	0.44 *
น้อยกว่า 6 ปี	2.82			-	0.34 *
6 ถึง 10 ปี	3.16				-

ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มมากกว่า 15 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มน้อยกว่า 6 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ระดับผลสำเร็จประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป
ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มซ่อมและบริการยานยนต์
และกลุ่มซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ	$\bar{X}$	SD	ระดับผลสำเร็จ	t
ซ่อมและบริการยานยนต์	2.66	0.75	ปานกลาง	6.34 *
ซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.15	0.34	ปานกลาง	
รวม	2.85	0.67	ปานกลาง	

ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการแตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะมีระดับผลสำเร็จค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 10 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มมัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มอื่น ๆ

สถานภาพทั่วไป ของผู้ประกอบการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านวุฒิการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	2.78	0.56	4.29 *
	ภายในกลุ่ม	254	32.95	0.13	
	รวม	259	35.73		

ข้อมูลจากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) กลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรีและกลุ่มอื่น ๆ มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน และเพื่อให้ทราบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบต่อ โดยใช้วิธีการทางสถิติ Tukey-HSD

ตาราง 11 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน 6 กลุ่ม เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยม	ปวช.	อื่น ๆ	ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า
		ศึกษา					ปริญญาตรี
		3.50	3.52	3.56	3.59	3.69	3.86
มัธยมศึกษา	3.50	-	0.02	0.06	0.09	0.19	0.36 *
ปวช.	3.52		-	0.04	0.07	0.17	0.34 *
อื่นๆ	3.56			-	0.03	0.13	0.30 *
ปวส.	3.59				-	0.10	0.27 *
ปริญญาตรี	3.69					-	0.17
สูงกว่าปริญญาตรี	3.86						-

ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับ กลุ่มผู้ประกอบการที่มีวุฒิศึกษามัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) อื่น ๆ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี

สถานภาพทั่วไป ของผู้ประกอบการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านประสบการณ์ ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.24	1.41	11.50 *
	ภายในกลุ่ม	256	31.48	0.12	
	รวม	259	35.73		

ข้อมูลจากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มน้อยกว่า 6 ปี กลุ่ม 6 ถึง 10 ปี กลุ่ม 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการแตกต่างกัน และเพื่อให้ทราบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ เป็นรายคู่จึงได้ทำการทดสอบต่อโดย ใช้วิธีการทางสถิติ Tukey-HSD

ตาราง 13 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน 4 กลุ่ม เป็นรายคู่

ประสบการณ์ ในการทำงาน		11 ถึง 15 ปี	มากกว่า 15 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	6 ถึง 10 ปี
	$\bar{X}$	3.39	3.50	3.67	3.77
11 ถึง 15 ปี	3.39	-	0.11	0.28 *	0.38 *
มากกว่า 15 ปี	3.50		-	0.17 *	0.27 *
น้อยกว่า 6 ปี	3.67			-	0.10
6 ถึง 10 ปี	3.77				-

ข้อมูลจากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 6 ปี ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับ กลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี และกลุ่มมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทั่วไป ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มช่างซ่อมและบริการยานยนต์ และกลุ่มช่างซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้ ความรู้และทักษะ	t
ช่างซ่อมและบริการยานยนต์	3.61	0.42	มาก	0.22
ช่างซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.62	0.27	มาก	
รวม	3.62	0.37	มาก	

ข้อมูลจากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จะมีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการไม่แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการยานยนต์

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพ

อิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

ตาราง 15 ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม คือ ผลสำเร็จมากที่สุด ผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จน้อย ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ระดับ	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	$\bar{X}$	SD
ผลสำเร็จมากที่สุด	-	-	-	-
ผลสำเร็จมาก	13	5.0	3.81	0.11
ผลสำเร็จปานกลาง	174	66.9	3.17	0.28
ผลสำเร็จน้อย	51	19.6	2.12	0.25
ผลสำเร็จน้อยที่สุด	22	8.5	1.45	0.21
รวม	260	100	2.85	0.67

ข้อมูลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, $SD = 0.28$) ซึ่งเป็นคิด ร้อยละ 66.9 ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมที่มีระดับผลสำเร็จมากที่สุด ไม่มี ส่วนผู้ประกอบการ ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.11$) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5.0

ตาราง 16 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านต่าง
อุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด		F
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการจัดการ	3.93	0.22	3.79	0.31	3.56	0.53	3.30	0.12	17.92 *
2. ด้านความเป็นผู้ประกอบการ	3.67	0.13	3.62	0.54	3.61	0.34	3.06	0.08	9.56 *
3. ด้านเทคนิควิธีการ	3.65	0.24	3.62	0.49	3.40	0.30	3.43	0.33	4.45 *
รวม	3.75	0.10	3.68	0.40	3.52	0.27	3.26	0.10	11.18 *

ข้อมูลจากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้านที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน ทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีผลสำเร็จมากกลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการที่แตกต่างกัน ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมาก ($\bar{X}=3.75$, $SD=0.10$) ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการทั้ง 3 ด้าน มากกว่าผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.26$, $SD=0.10$) ตามลำดับ

ตาราง 17 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะของประกอบการด้านการจัดการที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายคู่

ระดับผลสำเร็จ		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก
	$\bar{X}$	3.30	3.56	3.79	3.93
น้อยที่สุด	3.30	-	0.26 *	0.49 *	0.63 *
น้อย	3.56		-	0.23 *	0.37 *
ปานกลาง	3.79			-	0.14
มาก	3.93				-

ข้อมูลจากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยที่สุด ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อย ระดับผลสำเร็จปานกลาง และระดับผลสำเร็จมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง และระดับผลสำเร็จมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกนั้นระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านความเป็นผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายคู่

ระดับผลสำเร็จ		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก
	$\bar{X}$	3.06	3.61	3.62	3.67
น้อยที่สุด	3.06	-	0.55 *	0.56 *	0.61 *
น้อย	3.61		-	0.01	0.06
ปานกลาง	3.62			-	0.05
มาก	3.67				-

ข้อมูลจากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยที่สุด ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อย ระดับผลสำเร็จปานกลาง และระดับผลสำเร็จมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านเทคนิควิธีการที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผลสำเร็จมาก กลุ่มผลสำเร็จปานกลาง กลุ่มผลสำเร็จน้อย และกลุ่มผลสำเร็จน้อยที่สุด เป็นรายคู่

ระดับผลสำเร็จ		น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก
	$\bar{X}$	3.40	3.43	3.62	3.65
น้อย	3.40	-	0.03	0.22 *	0.25
น้อยที่สุด	3.43		-	0.19	0.22
ปานกลาง	3.62			-	0.03
มาก	3.65				-

ข้อมูลจากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ แตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกนั้นระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการตลาด ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ (การจัดการด้านการตลาด)	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ความเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ	4.15	0.38	4.06	0.65	3.84	0.81	4.00	0.00
2. การคาดการณ์แนวโน้มของการใช้สินค้าและบริการในอนาคต	3.92	1.04	3.30	0.77	3.29	0.46	3.68	0.48
3. การสร้างจุดสนใจในผลิตภัณฑ์บริการให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ	3.77	0.44	3.47	0.77	3.67	0.71	3.32	0.95
4. วิธีการกำหนดราคาสินค้าและบริการให้ลูกค้าเกิดความพอใจ	3.92	1.04	4.11	0.63	3.71	0.70	4.27	0.55
5. การแนะนำอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่มีคุณภาพให้แก่ลูกค้า	3.85	1.35	3.97	0.81	4.02	0.51	4.00	0.00
6. การแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ ลักษณะเด่นของสินค้าและบริการ	4.54	0.52	3.93	0.53	3.45	0.90	4.00	0.00
7. วิธีการจัดรับส่งสินค้าให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา	4.15	0.56	4.09	0.56	3.67	0.86	3.00	0.00
8. การเก็บรักษาสินค้าลูกค้าที่ใช้บริการให้อยู่ในสภาพที่ดี เรียบร้อย	3.39	0.51	4.23	0.72	4.12	0.82	4.32	0.48
9. ความพึงพอใจของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ	4.15	0.38	4.12	0.74	3.80	0.83	3.95	0.21
10. การติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน	3.77	0.83	3.53	0.82	3.00	0.66	2.82	0.50
รวม	3.96	0.19	3.88	0.34	3.66	0.48	3.74	0.08

ข้อมูลจากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการตลาดที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมากจะมีระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการตลาด ($\bar{X}=3.96, SD=0.19$) มากกว่าผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.74, SD=0.08$) ตามลำดับ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการเงิน ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ (การจัดการด้านการเงิน)	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การจัดทำบัญชีทางการเงิน	3.69	0.48	3.59	0.69	3.39	0.94	2.32	0.95
2. การจัดสรรใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.77	1.09	4.01	0.82	3.53	0.78	3.91	0.43
3. การเก็บบันทึกข้อมูลทางการเงิน	4.77	0.44	3.67	0.96	3.51	0.95	2.64	0.49
4. การรักษาสภาพคล่องทางการเงิน	4.23	0.44	3.82	0.85	3.39	0.78	2.64	0.49
5. การหาแหล่งเงินทุนระยะสั้นระยะยาว	2.85	0.56	3.24	1.08	3.02	1.05	2.36	0.95
6. การใช้อเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรทางธุรกิจ	4.54	0.52	3.89	0.76	3.57	0.73	3.32	0.48
7. การสร้างความเชื่อถือเครดิตทางการเงิน	4.31	1.32	3.80	0.91	3.82	0.84	3.91	0.43
8. การคิดจุดคุ้มทุนในการซื้อขายสินค้า บริการ	3.69	0.86	3.78	0.66	3.55	0.73	2.73	0.55
รวม	3.98	0.38	3.73	0.48	3.47	0.72	2.98	0.37

ข้อมูลจากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการเงิน ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมากจะมีระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านการเงิน ($\bar{X}=3.98, SD=0.38$) มากกว่าผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.98, SD=0.37$) ตามลำดับ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านสินค้าคงคลัง ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ (การจัดการด้านสินค้าคงคลัง)	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยที่สุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. แหล่งซื้ออะไหล่เครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและราคาถูก	4.08	0.49	4.35	0.60	3.43	0.90	3.32	0.95
2. การคาดการณ์เกี่ยวกับจำนวนการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์	3.46	0.52	3.84	0.70	3.18	0.84	3.36	0.49
3. ระบบการจัดเก็บดูแลรักษาสินค้าไม่ให้สินค้าเสียหาย	3.23	0.44	3.88	0.69	3.59	0.90	3.95	0.21
4. การพิจารณาจำนวนการสั่งซื้ออะไหล่ เครื่องมือ และอุปกรณ์	4.54	0.88	3.88	0.75	3.94	0.76	3.95	0.21
5. การวางแผนเกี่ยวกับการจัดการอะไหล่ เครื่องมือและอุปกรณ์ สินค้าคงคลังให้เกิดกำไร	5.00	0.00	3.86	0.70	3.71	0.85	3.05	0.21
6. การตรวจสอบจำนวนอุปกรณ์ อะไหล่ที่เหลืออยู่ในคลังสินค้า	3.08	0.49	3.63	0.67	3.18	0.65	3.05	0.21
รวม	3.90	0.24	3.91	0.40	3.50	0.66	3.45	0.08

ข้อมูลจากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านสินค้าคงคลัง ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมาก และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จปานกลางระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านสินค้าคงคลัง ($\bar{X}=3.90$, $SD=0.24$ และ $\bar{X}=3.91$, $SD=0.40$) ใกล้เคียงกัน และมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.45$, $SD=0.08$) ตามลำดับ

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ (การจัดการด้านบุคลากร)	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การกำหนดบุคคลในการทำงานตามลักษณะ	4.31	0.86	3.67	0.95	3.88	1.11	4.00	0.00
2. การสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ	4.54	0.52	3.86	0.81	4.00	0.75	3.05	0.21
3. การฝึกหรือการสอนงานให้แก่ผู้ร่วมงาน	4.77	0.44	3.66	0.80	3.94	0.76	3.32	0.48
4. การจัดส่งบุคคล ไปฝึกหัดงานจากสถาบันอื่น	3.00	1.41	2.66	0.97	2.29	0.73	1.68	0.48
5. การทรงรักษาไว้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ	3.31	0.48	3.84	0.84	3.86	0.63	3.36	0.49
6. การวัดประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน	3.23	0.83	3.79	0.77	3.14	0.40	2.68	0.48
7. การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.69	0.75	3.91	0.75	3.98	0.91	3.05	0.21
8. การตรวจเช็คสภาพความพร้อมในการปฏิบัติงาน	4.08	0.64	3.79	0.70	3.88	0.82	3.05	0.21
รวม	3.87	0.50	3.65	0.52	3.62	0.50	3.02	0.11

ข้อมูลจากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมากระดับการใช้ความรู้และทักษะการจัดการด้านบุคลากร ($\bar{X}=3.87$, $SD=0.50$) มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ($\bar{X}=3.02$, $SD=0.11$) ตามลำดับ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการค้าความรู้ของผู้ประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพ
อิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ความรู้และทักษะประกอบการ								
ด้านความเป็นผู้ประกอบการ								
1. การแสวงหาความรู้	3.85	0.38	4.01	0.76	4.08	0.39	3.96	0.21
2. การจัดสรรเวลาได้อย่างเหมาะสม	3.69	0.86	3.71	0.76	3.67	0.68	3.64	0.49
3. การวางตัวเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือของลูกค้าและผู้ร่วมปฏิบัติงาน	4.77	0.44	3.96	0.78	3.73	0.69	3.68	0.48
4. การตัดสินใจได้ทันเวลาและเหตุการณ์	4.62	0.87	4.03	0.70	3.86	0.66	4.00	0.00
5. การมีมนุษยสัมพันธ์ในการพบปะติดต่อกับบุคคล	4.23	0.44	4.06	0.74	4.16	0.81	4.00	0.00
6. ปรับปรุงและพัฒนาหลักการการทำงานอยู่เสมอ	3.69	0.86	3.85	0.77	4.24	0.74	3.00	0.00
7. ถ่ายทอดความรู้ แนะนำ แก่ผู้ปฏิบัติงาน	3.00	0.71	3.89	0.68	4.14	0.63	3.68	0.95
8. มีการส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน	3.62	0.87	4.01	0.89	4.00	0.53	3.36	0.49
9. การติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ	2.00	0.71	2.43	1.28	2.00	0.75	1.05	0.21
10. รู้เข้าใจในกฎระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการ	3.08	0.64	2.99	1.15	3.06	0.86	1.68	0.95
11. การแสวงหาแหล่งสนับสนุนให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกงาน	3.69	0.86	2.82	1.12	2.80	1.00	1.68	0.48
12. การจัดสภาพสถานที่ทำงานให้มีความเหมาะสมกับการทำงาน	3.77	0.44	3.72	0.69	3.55	0.50	3.00	0.00
รวม	3.67	0.13	3.62	0.54	3.61	0.34	3.06	0.08

ข้อมูลจากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้าน
ความเป็นผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้าน
ช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมาก ระดับ
การใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านความเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X}=3.67$, $SD=0.13$) มากกว่า
กลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.06$, $SD=0.08$) ตาม
ลำดับ

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการให้ความรู้และทักษะประกอบการด้านเทคนิควิธีการ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับผลสำเร็จมาก ผลสำเร็จปานกลาง ผลสำเร็จน้อย และผลสำเร็จน้อยที่สุด

ความรู้และทักษะประกอบการ ด้านเทคนิควิธีการ	ผลสำเร็จมาก		ผลสำเร็จปานกลาง		ผลสำเร็จน้อย		ผลสำเร็จน้อยสุด	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การจัดผลตอบแทน เบอร์เซ็นต์ส่วนลดให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ	3.69	0.86	3.70	0.76	2.84	0.61	3.64	0.95
2. การนำทางเลือกใหม่ในการให้บริการแก่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ	4.08	0.28	3.56	0.75	3.41	0.50	4.27	0.55
3. การนำเสนอสินค้าและบริการในที่ชุมชน	3.46	0.88	2.99	1.08	2.04	0.60	1.36	0.49
4. การกำหนดอุปกรณ์เครื่องมือในด้านต่าง ๆ ให้ความเหมาะสม	3.85	0.38	3.70	0.70	3.71	0.70	3.32	0.48
5. การตัดสินใจด้านการปรับปรุงตกแต่งสถานที่ประกอบการ	3.54	0.88	3.56	0.95	3.94	0.84	3.27	0.55
6. การตัดสินใจในการเลือกวิธีการที่จะมาใช้ในการให้บริการ	3.77	0.44	3.71	0.96	3.73	0.85	3.95	0.21
7. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการให้บริการแก่ลูกค้า	3.46	0.52	4.02	0.73	3.84	0.64	3.96	0.21
8. การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้ความเหมาะสม และสอดคล้องกัน	3.39	0.65	3.76	0.71	3.67	0.48	3.64	0.49
รวม	3.65	0.24	3.62	0.49	3.40	0.30	3.43	0.33

ข้อมูลจากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านเทคนิควิธีการ ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมากระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านเทคนิควิธีการ ($\bar{X}=3.65$, $SD=0.24$) มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.43$, $SD=0.33$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการเพิ่มเติม

ตาราง 26 ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการที่
เสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงิน การจัดการด้าน
สินค้าคงคลัง การจัดการด้านบุคลากร ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ

ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ	ความถี่	อันดับ
การจัดการด้านการตลาด		
ประสบการณ์เข้าช่วยในการทำงาน	21	1
บริการลูกค้าด้วยความสัมพันธ์ไมตรี ประทับใจทั้งในและนอกสถานที่	15	2
รู้การเคลื่อนไหวทางการตลาดของกลุ่มแข่ง	14	3
ข้อเสนอแนะที่ดีมีให้ลูกค้าทราบตลอดเวลา	12	4
มีการประชาสัมพันธ์ โฆษณา ให้ลูกค้าสามารถติดต่อได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว	10	5
เข้าใจตลาดว่าลูกค้ามีความนิยมชมชอบอะไร	7	6
ตามลักษณะเฉพาะของธุรกิจ เช่น มีการต้อนรับจับคู่พนักงานประกกันภัย	6	7
กุศโลบายการตลาดเข้าช่วย เช่น การใช้ของทดแทนกันโดยที่ลูกค้าพึงพอใจ	5	8
ต้องหามาให้ได้ในสิ่งที่ลูกค้าต้องการ	4	9
รวบรวมข้อมูลความต้องการของลูกค้า	3	10
การจัดการด้านการเงิน		
ทำงานประมาณใช้เงินในแต่ละเดือนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ	6	1
ไม่นำเงินออกไปใช้ในอกระบบ	5	2
จัดการด้านการเงินเป็นครอบครัว แยกรายรับรายจ่าย ผลกำไรเมื่อหักต้นทุน	4	3
ไม่ใช้เงินนอกระบบมากเกินไปเพราะจะทำให้กระทบต่อกิจการได้	3	4
มีเงินทุนสำรองอยู่ตลอดเวลา	2	5
การจัดการด้านสินค้าคงคลัง		
สามารถเปรียบเทียบในสินค้าต่างรุ่นต่างยี่ห้อกันได้	24	1
การแสวงหาแหล่งที่ซื้อสินค้าราคาถูกมีคุณภาพ มีสินค้าครบ	24	1
มีมาตรฐานในการจัดเก็บสินค้าคงคลัง	12	3
ประเมินสินค้าใดควรคงคลัง ปริมาณมากน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้	10	4
จัดทำเอกสารที่ชัดเจน รอบคอบเพื่อเป็นการป้องกันการสั่งของที่ซ้ำซ้อน	8	5

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ	ความถี่	อันดับ
ไม่สดีอคสินค้าไว้ใช้เกิน 1 สัปดาห์ เพราะเป็นการจมเงิน	6	6
เก็บสดีอคสินค้าตามปริมาณการใช้ของลูกค้า	5	7
พยายามแนะนำสินค้าที่มีอยู่ในคลังสินค้าแก่ลูกค้า	3	8
ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการจัดการ เช่น คอมพิวเตอร์	3	8
การจัดการด้านบุคลากร		
สร้างแรงจูงใจในการทำงาน	10	1
การฝึกอบรมงานให้แก่ผู้ร่วมงานตลอดเวลา	9	2
อาศัยความมีเหตุมีผล	7	3
ต้องมีความรู้ในจิตวิทยาบุคคล	7	3
ให้ความเป็นอยู่ที่ดีกับพนักงานผู้ร่วมงาน	6	5
ให้เงินตอบแทนตามระดับความรู้ ความสามารถและมีโบนัสตามโอกาส	5	6
สภาพปัญหา สาเหตุต่าง ๆ ของผู้ร่วมงานในสถานประกอบการ	4	7
เน้นการทำงานที่เป็นกลุ่มคณะ ที่ดีมีคุณภาพ ช่วยลดต้นทุนได้	4	7
ความเป็นกันเองกับลูกน้องทำให้มีความกระตือรือร้นและเห็นอกเห็นใจนายจ้าง	4	7
ความเป็นผู้ประกอบการ		
มีคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความขยัน คิดค้น มีความซื่อสัตย์ ใฝ่รู้	23	1
แสวงหาความรู้ในสินค้าตลอดเวลา รู้ปัญหา บุคลากร การเงิน	20	2
แสวงหาวิธีการที่สามารถช่วยในการลดต้นทุนและทำตลาดให้มากขึ้น	19	3
มีความเชื่อมั่นตนเองสูง	14	4
ต้องหุดา ใจ ทนต่อเหตุการณ์เสมอ	10	5
คิดหาสิ่งใหม่ ๆ ออกสู่ตลาด	9	6
มีความเด็ดขาด ไม่ใช้อารมณ์เป็นใหญ่ มีสติมากที่สุด	8	7
มีวิสัยทัศน์ คาดการณ์ ผลกำไร ขาดทุนล่วงหน้าได้	7	8
มีความจริงใจ บนเหตุผลของปัญหาแต่ละอย่าง	5	9
เน้นระบบการทำงาน ให้เดินไปได้เองตามกลไก	5	9

ตาราง 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ	ความถี่	อันดับ
เทคนิควิธีการ		
ต้องมีไหวพริบในการแก้ไขในปัญหาเฉพาะหน้า	17	1
เน้นการให้ผู้ร่วมงานรับผิดชอบในงานของตัวเอง	15	2
มีบริการที่เป็นเลิศ และเป็นกันเองกับลูกค้า	14	3
ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ลูกค้า	14	3
มีการศึกษาและหาเทคนิคใหม่ตลอดเวลาและเพิ่มมากขึ้น	10	5
รู้วิธีการเทคนิคของกลุ่มแข่งขัน ทักษะการแข่งทุกด้าน	10	5
แนะนำชี้แนะลูกค้าเกี่ยวกับสินค้า การเข้ารับบริการ ตามระยะเวลา	9	7
เปิดโอกาสให้ลูกน้องได้แสดงความคิดเห็นในการทำงาน	9	7
แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับผู้ประกอบการด้วยกัน	8	9
ปรึกษาผู้รู้มีประสบการณ์ความชำนาญ	6	10

ข้อมูลจากตาราง 26 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม การจัดการด้านการตลาด พบว่า อันดับที่ 1 ผู้ประกอบ มีความเห็นว่าการจัดการด้านการตลาดผู้ประกอบการจะต้องใช้ประสบการณ์เข้าช่วยในการทำงาน อันดับที่ 2 บริการลูกค้าด้วยความสัมพันธ์ไมตรี ประทับใจทั้งในและนอกสถานที่ อันดับที่ 3 รู้การเคลื่อนไหวทางการตลาดของกลุ่มแข่งขัน และอันดับสุดท้าย คือ การรวบรวมข้อมูลความต้องการของลูกค้า

การจัดการด้านการเงิน พบว่า อันดับที่ 1 ท่างประมาณใช้เงินในแต่ละเดือนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ อันดับที่ 2 ไม่นำเงินออกไปใช้ในกระบบ อันดับที่ 3 จัดการด้านการเงินเป็นครอบครัว แยกรายรับรายจ่าย ผลกำไรเมื่อหักต้นทุน และอันดับสุดท้าย คือ มีเงินทุนสำรองอยู่ตลอดเวลา

การจัดการด้านสินค้าคงคลัง พบว่า อันดับที่ 1 สามารถเปรียบเทียบในสินค้าต่างรุ่นต่างยี่ห้อกันได้ และการแสวงหาแหล่งที่ซื้อสินค้าราคาถูกมีคุณภาพ มีสินค้าครบ อันดับที่ 3 มีมาตรฐานในการจัดเก็บสินค้าคงคลัง และอันดับสุดท้าย คือ ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการจัดการ เช่น คอมพิวเตอร์

การจัดการด้านบุคลากร พบว่า อันดับที่ 1 สร้างแรงจูงใจในการทำงาน อันดับที่ 2 การฝึกงานสอนงานให้แก่ผู้ร่วมงานตลอดเวลา อันดับที่ 3 อาศัยความมีเหตุมีผล และต้องมีความ

รู้ในจิตวิทยาบุคคล อันดับสุดท้าย คือ สภาพปัญหา สาเหตุต่าง ๆ ของผู้ร่วมงานในสถานประกอบการ เน้นการทำงานที่เป็นกลุ่มคณะ ที่ดีมีคุณภาพ ช่วยลดต้นทุนได้ และความเป็นกันเองกับลูกน้องทำให้มีความเกรงใจและเห็นอกเห็นใจนายจ้าง

ความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า อันดับที่ 1 มีคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความขยัน คิดค้น มีความซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ อันดับที่ 2 เสาะแสวงหาความรู้ในสินค้าตลอดเวลา รู้ปัญหา บุคลากร การเงิน อันดับที่ 3 แสวงหาวิธีการที่สามารถช่วยในการลดต้นทุนและทำตลาดให้มากขึ้น และอันดับสุดท้าย คือ มีความจริงใจ บนเหตุผลของปัญหาแต่ละอย่าง และเน้นระบบการทำงาน ให้เดินไปได้เองตามกลไก

เทคนิควิธีการ พบว่า อันดับที่ 1 ต้องมีไหวพริบในการแก้ไขในปัญหาเฉพาะหน้า อันดับที่ 2 เน้นการให้ผู้ร่วมงานรับผิดชอบในงานของตัวเอง อันดับที่ 3 มีบริการที่เป็นเลิศ และเป็นกันเองกับลูกค้า และส่งเสริมการให้ความรู้แก่ลูกค้า อันดับสุดท้าย คือ ปรึกษาผู้รู้มีประสบการณ์ความชำนาญ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการอุ้มซ่อมและบริการยานยนต์ และผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ และการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ประกอบการทางด้านอาชีพอิสระประเภทช่างอุตสาหกรรมที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จดทะเบียนการค้าไว้กับ กระทรวงพาณิชย์ ช่วง พ.ศ. 2536-2540 ประเภททุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท คิดเป็นประชากรจำนวน 554 สถานประกอบการ ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายได้รายชื่อสถานประกอบการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 304 สถานประกอบการ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการเป็นการเลือกตอบ (checklist)
ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้ผ่านการตรวจในด้านเนื้อหา ภาษา ความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบ (try out) จากกลุ่มตัวอย่างทดสอบจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมระบุวันขอรับแบบสอบถามด้วยตัวผู้วิจัยเองในแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย แล้วส่งไปทางไปรษณีย์ถึงผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมตามที่อยู่การจดทะเบียนการค้าไว้กับกระทรวงพาณิชย์ ช่วง พ.ศ. 2536-2540 ประเภททุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จากจำนวน 304 สถานประกอบการ เมื่อถึงวันกำหนดรับแบบสอบถามผู้วิจัยได้โทรศัพท์นัดหมายแล้วเดินทางไปรับแบบสอบถามได้จำนวน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.53 จำนวนเป็นผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์จำนวน 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.9 และผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38.1 ช่วงเวลาในการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน มกราคม 2542 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ลำดับดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าจำนวน ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบใช้เกณฑ์ในการคิณำหนักของค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วง ตามเกณฑ์ดังนี้

2.1 ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รวมความสำเร็จ 4 ด้านของผู้ประกอบการ แปรผลด้วยการจัดเป็นระดับผลสำเร็จ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แสดงว่า ผู้ประกอบการมีระดับผลสำเร็จน้อยที่สุด

2.2 ระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการ 3 ด้าน วิเคราะห์จากการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านการจัดการ การใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านความเป็นผู้ประกอบการ การใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านเทคนิควิธีการ แปรผลด้วยการจัดระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้ค่าของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แสดงว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แสดงว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แสดงว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แสดงว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แสดงว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ และระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

3.1 วิเคราะห์ระดับผลสำเร็จ และระดับการใช้ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ตามสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของงานที่ประกอบการ ด้วยสถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.2 เปรียบเทียบสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อระดับผลสำเร็จและระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ ตามสถานภาพทั่วไปด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยค่าสถิติ F-test แล้วทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทางสถิติ Tukey-HSD และลักษณะของงานที่ประกอบการด้วยค่าสถิติ t-test

3.3 เปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของผู้ประกอบการที่ระดับผลสำเร็จต่างกันด้วยค่าสถิติ F-test ในรายด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาผู้ประกอบการมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ร้อยละ 14.6 และมีธยมศึกษา ร้อยละ 14.2 ด้านประสบการณ์ในการทำงานผู้ประกอบการส่วนใหญ่น้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี และ 6 ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 และร้อยละ 25.4 ตามลำดับ ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบ การซ่อม และบริการยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 61.9 และผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 38.1

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสำเร็จ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพด้านวุฒิการศึกษาสูงจะมีระดับผลสำเร็จมาก เห็นได้จากผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมา คือ ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามลำดับ ระดับผลสำเร็จน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และผู้ประกอบการที่ไม่มีวุฒิการศึกษา (อื่น ๆ) เมื่อวิเคราะห์ระดับผลสำเร็จเป็นรายคู่ พบว่า

ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา มีระดับผลสำเร็จ แตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

ผู้ประกอบการที่วุฒิการศึกษาอยู่ในกลุ่มอื่น ๆ มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

ผู้ประกอบการกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับกลุ่มปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพด้านประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี มีระดับผลสำเร็จมากเป็นอันดับแรก รองลงมาผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี และ ผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อย เป็นอันดับสุดท้ายคือผู้ประกอบการมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป เมื่อวิเคราะห์ระดับผลสำเร็จเป็นรายคู่ พบว่าผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมมีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกับผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี 11 ถึง 15 ปี และน้อยกว่า 6 ปี

ผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามีระดับผลสำเร็จที่มากกว่าผู้ประกอบการอยู่ซ่อมและบริการยานยนต์

ผลสำเร็จของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่างกันมีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อระดับการใช้ความรู้และทักษะ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาในกลุ่มอื่น ระดับปริญญาตรีและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการเป็นรายคู่ พบว่า

ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการแตกต่างกับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) อื่น ๆ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพด้านประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี และน้อยกว่า 6 ปี จะใช้ความรู้และทักษะระดับที่มากกว่าผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มอื่น ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี

เป็นกลุ่มที่ใช้ความรู้และทักษะประกอบการในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มอื่นตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการเป็นรายคู่ พบว่า

กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการแตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี และมากกว่า 15 ปี

กลุ่มผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 6 ถึง 10 ปี มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการแตกต่างกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ถึง 15 ปี และมากกว่า 15 ปี

ด้านลักษณะของงานที่ประกอบการ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าใช้ความรู้และทักษะประกอบการในระดับที่มากกว่าผู้ประกอบการซ่อมและบริการยานยนต์

ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของงานที่ประกอบการแตกต่าง พบว่า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการไม่แตกต่างกัน

ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ

ผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลจากผลการวิเคราะห์ของค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมาก ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการทั้ง 3 ด้าน มากกว่าผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยกว่า ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการแตกต่างกันนั้น ทำให้การใช้ความรู้และทักษะประกอบการแตกต่างกันแล้วส่งผลต่อผลสำเร็จของผู้ประกอบการที่ระดับแตกต่างกันด้วย แล้วจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า

วุฒิการศึกษา ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาต่างมีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน และระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน คือ วุฒิการศึกษาสูงจะมีระดับผลสำเร็จและระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการมากกว่า ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 61) ที่พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จได้

ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีระดับผลสำเร็จและระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการของผู้ประกอบการแตกต่างกัน คือ ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปีมีระดับผลสำเร็จมากเป็นอันดับแรก รองลงมาผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปีและผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 62) พบว่า ผู้ที่จะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระจะต้องเป็นผู้มีความสามารถเกิดจากสิ่งสองประการ คือ การศึกษา และประสบการณ์ ผลงานการวิจัยของปราโมทย์ เจนการ (2523 : 103) ที่พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นบุคคลวัยกลางคนขึ้นไป เพราะการประกอบการเป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้และทักษะรวมทั้งเงินทุนการเริ่มกิจการ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของผู้ประกอบการ มีข้อสังเกตว่า กลุ่มผู้ประกอบการระดับผลสำเร็จมากจะเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ถึง 10 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการวัยอยู่ในช่วงการทำงาน สนุกกับงาน มีความกระตือรือร้น พึงผ่านปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จากจุดเริ่มต้นก่อตั้งกิจการมาได้ อันเป็นผลให้เห็นว่า ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้จึงมีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการอยู่ในระดับที่มากกว่ากลุ่มอื่น และมีระดับผลสำเร็จที่มากกว่ากลุ่มอื่นด้วย ส่วนในผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีผลสำเร็จน้อยเป็นอันดับสุดท้ายเป็นเพราะผู้ประกอบการกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มากประสบการณ์ งานที่ทำเป็นในลักษณะของการมอบ

หมายงานไม่ลุยงานด้วยตัวเอง เป็นการทำงานเพื่อพุงตัวไม่มีความกระตือรือร้นเหมือนกับกลุ่มอื่น ๆ ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าประจำผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงให้ความเห็นต่อการใช้ความรู้ และทักษะในด้านต่าง ๆ ที่น้อยกว่ากลุ่มอื่น

ลักษณะของงานที่ประกอบการ กลุ่มผู้ประกอบการอู่ซ่อมและบริการยานยนต์ กับกลุ่มผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามีระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน แต่ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการไม่แตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะมีระดับผลสำเร็จที่มากกว่า กลุ่มผู้ประกอบการอู่ซ่อมและบริการยานยนต์ เป็นเพราะการประกอบการด้านซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามีระบบการจัดการด้านการตลาด การเงิน สินค้าคงคลัง และบุคลากร เป็นสัทธิหรือค่าใช้จ่ายในต้นทุนที่น้อยกว่าการประกอบการอู่ซ่อมและบริการยานยนต์ จุดคุ้มทุนที่น้อยกว่าทำให้ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจึงมีระดับผลสำเร็จที่มากกว่า ในขณะที่มีระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการไม่แตกต่างกัน

ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน ผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมที่มีระดับผลสำเร็จแตกต่างกันระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ ที่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 61) ที่พบว่า ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำธุรกิจ เช่น การลงทุน การตลาด การผลิต การบัญชี การเสียภาษี เป็นต้น งานวิจัยของ ปราโมทย์ เจนการ (2523 : 112) ได้สรุปการวิจัยว่า ความมีเหตุผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นลักษณะที่จำเป็นที่ส่งเสริมให้มีการเพิ่มผลผลิต และอื่น ๆ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านความรู้และทักษะให้สูงยิ่งขึ้นและยังเป็นการรับรู้ทางธุรกิจมากกว่าด้วย และกลุ่มผู้ประกอบการผลสำเร็จมากระดับการใช้ความรู้และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการ มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จน้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 11) คุณลักษณะและบุคลิกภาพของบุคคลมีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวที่พบว่า คนที่ประสบความสำเร็จมาก และคนประสบความสำเร็จน้อยมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพแตกต่างกัน เฉลียว สุวรรณกิตติ (2530 : 15) ได้สรุปว่า ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวที่ประสบความสำเร็จจะมีคุณลักษณะเฉพาะตัว ด้านเป็นคนที่สามารถทำงานหนักได้เกินกว่าบุคคลปกติ มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ เห็นคุณค่าของเงิน มีความคิดริเริ่ม รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัดได้อย่างเป็นประโยชน์ การทำงานชอบตั้งเกณฑ์เข้าไว้

ข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการเป็นผู้ผสมผสานปัจจัยการผลิตเพื่อที่จะผลิตสินค้า หรือให้บริการ อันที่จะเป็นการเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพร้อมไปกับการแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานในประเทศ ซึ่งลักษณะของแรงงานคุ้นเคยกับค่านิยมการเป็นลูกจ้างมาเป็นเวลาช้านานจึงทำให้แรงงานไทยในสภาพทั่วไปมีลักษณะที่ขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางธุรกิจอาชีพส่วนตัว ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นจะต้องมีหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบ เพื่อทำการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อเป็นการส่งเสริม กระตุ้น เชิญชวนให้แรงงานหันมาประกอบอาชีพอิสระ อันจะเป็นแนวทางให้เกิดผู้ประกอบการที่มีความรู้ความสามารถแล้วแก้ไขปัญหาการว่างงานในประเทศได้

ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดระบบการศึกษาอบรม ในลักษณะการส่งเสริมเยาวชน หรือผู้ประกอบการที่มีความรู้และทักษะน้อยให้มีศักยภาพที่สูงมากขึ้น และจากประสบการณ์จากงานวิจัยนี้ สามารถที่จะสรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังข้อต่อไปนี้

1. จัดการศึกษา อบรมเพื่อการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ในทางด้านทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วยการสัมผัสกับประสบการณ์ตรงเพื่อให้เกิดความรู้ทักษะ และประสบการณ์
2. ให้ส่งเสริมช่วยเหลือผู้ประกอบการ ด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการตลาด การเงิน สินค้าวัสดุเทคโนโลยีใหม่ ๆ และบุคลากร
3. ส่งเสริมความรู้และทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น
4. ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการผลิตให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะของหลักสูตรระยะสั้น
5. ให้ความช่วยเหลือ ในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้และเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ ด้วยความสะดวกรวดเร็วทันเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลและประสบการณ์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ได้พบประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป ดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ ประกอบการด้านอุตสาหกรรม ที่มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ ระดับทุนการจดทะเบียนที่สูง กว่าหนึ่งล้านบาท
2. ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ ประกอบการด้านอุตสาหกรรม ในตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ด้านจิตวิทยา ด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น
3. ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในภูมิภาคอื่น
4. ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในลักษณะของการเปรียบเทียบตัวแปรด้านอื่น ๆ
5. ศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในลักษณะของตัวแปรด้านประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ที่มีระดับผลสำเร็จมากกว่ากลุ่มอื่นในตัวแปรด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการสังเคราะห์กรณีศึกษาผู้ประกอบอาชีพในภาคพาณิชยกรรมและบริการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540.
- จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา. “แนวทางส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ,” การศึกษาเพื่อคุณภาพ. รายงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 40 : 48-55 ; 10-14 ธันวาคม 2530.
- เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. “แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ พ.ศ. 2526,” ใน โครงการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของเยาวชนไทยและนอกระบบโรงเรียน. หน้า 23-25. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2529.
- _____ . รายงานการวิจัยฉบับที่ 1 การสำรวจอาชีพที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- เฉลียว สุวรรณกิตติ. “แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน : การส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัว,” ใน บทความประกอบการสัมมนาเรื่อง ก้าวต่อไปของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. หน้า 7. ณ โรงแรมริเจนท์ชะอำ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 19-30 มิถุนายน 2530.
- ชนะ กสิภร. “การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในสถานศึกษา,” ใน รายงานสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. หน้า 3. ชลบุรี : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534.
- ดิเรก ชูวิเชียร. ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ : กรณีธุรกิจผู้ซ่อมรถและบริการรถยนต์. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2537. อัดสำเนา.
- ทิพวัน ถือคำ. “บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ,” แนะแนว, 24 (126) : 42-44 ; ธันวาคม 2532 - มกราคม 2533.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. คุณลักษณะของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จตามแนวคิดของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมอาชีวศึกษาให้เป็น อาชีวะตัวอย่าง.

วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2535. อัดสำเนา.

_____ “การบริหารการเงิน,” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการบริหารการเงินในยุคโลกาภิวัตน์. หน้า 2. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2537.

นิตยา ธรรมพันธุ์. ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

บริหารตลาดแรงงาน, กอง. “สถานการณ์การมีงานทำ,” จัดหางานปริทัศน์ 3 (2) : 51 ; กุมภาพันธ์ 2541.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

_____ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. “การประกอบอาชีพส่วนตัวในกรุงเทพมหานคร,” ใน รายงานผลการสัมมนาแห่งชาติ การส่งเสริมการมีงานทำนอกระบบในเมือง. หน้า 82-102. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2531.

ประสงค์ พรหมจินดารักษ์. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาช่วงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2530.

ปราโมทย์ เจนการ. การศึกษาอบรมกับความเป็นผู้ประกอบการ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พงษ์วุฒิ สิทธิผล. การประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมอาชีวะ, 2536.

พรชัย ไชยเสนา. การศึกษาเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรมช่างรังวัดเอกชน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

มนัส วณิชชานนท์ และคนอื่น ๆ. “การประกอบอาชีพอิสระนอกระบบในเมือง,” วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 28(3) : 34-45 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2534.

- มหาวิทยาลัย, ทบวง. แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่ว
ประเทศปี พ.ศ. 2521 กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาอาเซียน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2526.
- ยุพิน ประจวบเหมาะ. ผลการวิจัยเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ : หนทางแก้ปัญหาการว่าง
งานของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- ยุพิน องคานนท์. ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อ
การประกอบอาชีพอิสระ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ. รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาตลาดแรงงาน
ของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์, 2532.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนและ
นอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.
- _____ . รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนและนอก
ระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2531.
- วินัย ศรีไพชยนต์ศักดิ์ การศึกษามองค์ประกอบของความรู้และทักษะเชิงวิศวกรรมการผลิต
ผลิตภัณฑ์พลาสติกกรณีการศึกษา การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกด้วยกรรมวิธีถักถัก
วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
 2536. อัดสำเนา.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังคน
ระดับกลางและระดับสูง พ.ศ. 2527. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรื, 2528.
- _____ . รายงานผลการสำรวจการมีงานทำและการว่างงานของกำลังคนระดับกลาง
และระดับสูง พ.ศ. 2536. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรื, 2536.
- สมคิด บางโม. ธุรกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ คณะวิชาวิทยา
 การจัดการ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.
- สัญญา จัดคานนท์. การศึกษากับการประกอบอาชีพอิสระ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

- สัญญา จัดตานนท์. “แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย,” ใน บทความวิทยุกระจายเสียงชุดการศึกษาเพื่อแรงงานและอาชีพ. รวบรวมโดยสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. หน้า 67-76. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2528..
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- สุมณฑา แสงทิพย์. เจตคติการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนคหกรรมกลุ่มอาชีวศึกษาภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539. อัดสำเนา.
- สุรเดช วิเศษสุรการ. ข้อคิดในการทำงานเพื่อมุ่งจุดเน้น 7 ประการ ของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา, 2530.
- สุวีพร ศรีทองกิติกุล. ความสนใจทางด้านอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษารูปแบบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ข้อมูลด้านอาชีพและการหางานทำ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.
- _____ . “การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในสถานศึกษา,” ใน รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. หน้า 49. ชลบุรี : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- หรรษา นิลวิเชียร. “การศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) : การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล,” สารพัฒนาหลักสูตร, (57) : 30-33 ; ธันวาคม 2529.
- อดิศักดิ์ นนทวงศ์. “บัณฑิตไทยยุคอาชีพ (ไม่) อิสระ,” มติชน. 3 มิถุนายน 2534. หน้า 19.
- อาชีวศึกษา, กรม. ข่าวตลาดแรงงานอาชีวศึกษา. 4(32) : 15 ; มกราคม 2532.
- อาทิมา เป็นัญญานนท์. สภาพการจัดกิจกรรมโครงการ "การประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

- Clegg, Gillian and Colin Barrow. How to Start and Run Your Own Business. London : Macmillan, 1984.
- Ginzberg, Ele. Counseling for Career Development. Boston : Houghton Mifflin, 1974.
- Hisrich, R.D. "The Woman Entrepreneur in the United States and Puerto Rico : A Comparative Study," Leadership and Organization Development Journal. 5 : 3-8 ; May, 1984.
- Hoppock, Robert. Occupational Information. New York : Mcgraw-Hill, 1967.
- Jacobowitz, A. and D. Vidler. "Characteristics of Entrepreneur : Implication of Vocation Guidance," Vocational Guidance Quarter. 30 : 252 - 257 ; March, 1982.
- Jager, Harry A. and Gliford P. Froehlich. "Guidance Tools for Vocational Shop Instructor," in Vocational Instructor Shop Handbook VIII. p. 384. New York : Harper and Brothers, 1947.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York : The Bobbs Merrill Company Inc., 1963.
- Row, Anne. The Psychology of Occupation. New York : John Willey and Sons, 1966.
- Souerwine, Andrew H. Career Startegies. New York : AMACOM, 1978.
- Wibben, C.H. "The Perception of Selected Female Entrepreneurs Regarding Entrepreneurial Competencies," Dissertation Abstracts International. 6 : 1440-A ; December, 1988.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**หนังสือขอความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถาม
และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย**

ที่ ทม 1007/ ๐4๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุชาติ ช่วงโชติ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลุย ชีระเผ่าพงษ์, รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโรคสูง และ ดร. วีระพันธ์ โชติวนิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากเจ้าของกิจการ โดยขออนุญาตให้ผู้จัดการเจ้าของกิจการ ตอบแบบสอบถามการศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายสุชาติ ช่วงโชติ ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร 258-4119

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ ของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านจะมีความกรุณาตอบในแบบสอบถาม นับเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งต่อผลการวิจัยขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอให้แสดงความคิดเห็นของท่านได้อย่างเต็มที่ ข้อมูลที่ท่านตอบให้ทั้งหมดจะถือเป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะของภาพรวมของผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลสำเร็จของการดำเนินกิจการ

ตอนที่ 3 การใช้ความรู้และทักษะประกอบการใน 3 ด้าน

ตอนที่ 4 แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ

3. การตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน ให้ใส่เครื่องหมายถูก (✓) หรือ ข้อความ (.....) ลงในช่องที่ตรงกับสภาพการใช้ความรู้และทักษะหรือข้อคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ตอนท้ายของชุดแบบสอบถาม

นายสุชาติ ช่างโชติ

นิสิตปริญญาโท สาขาอุตสาหกรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( )

1. การศึกษาชั้นสูงสุดของท่านก่อนที่จะมาเป็นเจ้าของกิจการ
  - ( ) มัธยมศึกษา
  - ( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
  - ( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
  - ( )ปริญญาตรี
  - ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
  - ( ) อื่น ๆ

2. ท่านมีประสบการณ์ในงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน
  - ( ) น้อยกว่า 6 ปี
  - ( ) 6 ถึง 10 ปี
  - ( ) 11 ถึง 15 ปี
  - ( ) มากกว่า 15 ปี

3. ลักษณะของกิจการที่ท่านดำเนินการอยู่ในขณะนี้
  - ( ) 1. อยู่ซ่อมและบริการยานยนต์
  - ( ) 2. ซ่อมและให้บริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

ตอนที่ 2 : ผลสำเร็จของการดำเนินงานของท่านในช่วงเวลาที่ผ่านมา..

การดำเนินงานของท่านมีผลสำเร็จเพียงใด แล้วให้ท่านขีดเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่อง (___) ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	รายการ	ระดับของผลสำเร็จ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของท่านหนึ่งปีที่ผ่านมา					
2	ผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือการวางแผน					
3	ผลสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานของท่านเมื่อเทียบกับคู่แข่ง					
4	ผลสำเร็จเมื่อคิดผลกำไรในการดำเนินงาน					

ตอนที่ 3 : การใช้ความรู้และทักษะประกอบการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรม

คำชี้แจง.... โปรดพิจารณาระดับของการใช้ความรู้และทักษะการทำงานในสถานประกอบการของท่านว่าท่านได้ใช้ความรู้และทักษะระดับใดคือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย หรือระดับน้อยที่สุด แล้วขีดเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่อง (___)

ข้อที่	รายการ	ระดับการใช้ความรู้และทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดการด้านการตลาด					
1	การเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ					
2	การคาดการณ์แนวโน้มของการใช้สินค้าและบริการในอนาคต					
3	การสร้างจุดสนใจในผลิตภัณฑ์ บริการให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ					
4	การกำหนดราคาสินค้าและค่าบริการให้ลูกค้าเกิดความพอใจ					
5	การแนะนำอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่มีคุณภาพให้แก่ลูกค้า					
6	การแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ ลักษณะเด่นของสินค้าและบริการ					
7	การจัดรับส่งสินค้าให้บริการที่ สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา					
8	การเก็บรักษาสินค้าลูกค้าที่ใช้บริการ ให้อยู่ในสภาพที่ดี เรียบร้อย					
9	ความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการ					
10	การติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ					
	การจัดการด้านการเงิน					
1	การจัดทำบัญชีทางการเงิน					
2	การจัดสรรใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
3	การเก็บบันทึกข้อมูลทางการเงิน					
4	การรักษาสภาพคล่องทางการเงิน					
5	แหล่งเงินทุนระยะสั้นและระยะยาว					
6	เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรทางธุรกิจ เช่น การรับประกัน					
7	การสร้างชื่อเสียงเครดิตทางการเงิน					
8	การคิดจุกจุกทุนในการซื้อขายสินค้าและบริการ					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการใช้ความรู้และทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดการด้านสินค้าคงคลัง					
1	แหล่งซื้ออะไหล่เครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและราคาถูก					
2	การคาดการณ์เกี่ยวกับจำนวนการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์					
3	ระบบการจัดเก็บดูแลและรักษาเพื่อไม่ให้สินค้าเสียหาย					
4	การตรวจรับเครื่องมืออุปกรณ์ให้มีปริมาณและคุณภาพตามสั่ง					
5	การวางแผนเกี่ยวกับการจัดการอะไหล่,เครื่องมือและอุปกรณ์					
6	คลังที่จะก่อให้เกิดสมรรถภาพในการทำกำไร					
6	วิธีการตรวจสอบจำนวนอุปกรณ์ อะไหล่ที่เหลืออยู่					
	การจัดการด้านบุคคล					
1	การกำหนดบุคคลในทำงานตามลักษณะของงาน					
2	การสรรหาคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานตามลักษณะงาน					
3	การฝึกงาน หรือการสอนงานให้แก่ผู้ร่วมงาน					
4	การจัดส่งผู้ร่วมงานไปฝึกหัดงานจากสถาบันต่าง ๆ					
5	การทรงไว้ผู้ร่วมงานมีความรู้สามารถให้อยู่ร่วมงานนานที่สุด					
6	การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน					
7	การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน					
8	การตรวจเช็คสภาพความพร้อมอุปกรณ์เครื่องมือในการทำงาน					
	ด้านการเป็นผู้ประกอบการในสถานประกอบการ					
1	มีการแสวงหาความรู้					
2	การจัดสรรเวลาได้อย่างเหมาะสม					
3	การวางตัวเป็นผู้ที่มีความเชื่อถือของลูกค้าและเคารพของผู้ร่วมงาน					
4	การตัดสินใจได้ทันต่อเวลา และเหตุการณ์					
5	การมีมนุษยสัมพันธ์ในการพบปะติดต่อบุคคลต่าง ๆ					
6	ปรับปรุงและพัฒนาหลักการทำงานอยู่เสมอ					
7	ความรู้ในการแนะนำหรือถ่ายทอดแก่คนงาน					
8	การส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงาน					
9	การติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการใช้ภาษาต่างประเทศ					
10	การเข้าใจกฎระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการ					
11	การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลืองาน					
12	การจัดสภาพสถานที่ทำงานให้เหมาะสมกับการทำงาน					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการใช้ความรู้และทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านเทคนิควิธีการ					
1	การจัดผลตอบแทน เบอร์เซอร์ส่วนลดแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ					
2	การนำทางเลือกในบริการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ					
3	การนำเสนอสินค้าและบริการในสถานที่ชุมชน					
4	การกำหนดอุปกรณ์เครื่องมือในด้านต่างๆ ให้มีความเหมาะสม					
5	การตัดสินใจด้านการปรับปรุงสถานประกอบการ					
6	การตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะมาใช้ในการให้บริการ					
7	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการบริการ					
8	การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน					

ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการใช้ความรู้และทักษะในการดำเนินกิจการเพิ่มเติม

การใช้ความรู้และทักษะในการบริหารการตลาด.....

.....

.....

.....

การใช้ความรู้และทักษะในการบริหารการเงิน.....

.....

.....

.....

การใช้ความรู้และทักษะในการบริหารด้านสินค้าคงคลัง.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 (ต่อ)

การใช้ความรู้และทักษะในการบริหารด้านบุคคล.....

การใช้ความรู้และทักษะในการบริหารด้านการเป็นผู้ประกอบการ.....

การใช้ความรู้และทักษะด้านเทคนิค.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

**หนังสือขอความอนุเคราะห์การตรวจแบบสอบถาม
และหนังสือขอความอนุเคราะห์กรรมการสอบปากเปล่า**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644
ที่.....ทม 1007/ ๘๕๖๖.....วันที่.....๑๔ ธันวาคม 2541
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

ด้วย นายสุชาติ ช่างโชค นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการไร้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์, รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโลกสูง และ ดร. วีระพันธ์ โชติวณิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโรดม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุชาติ ช่างโชค ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644
ที่.....ทม 1007/ 8849.....วันที่.....๒๔ ธันวาคม 2541
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ด้วย นายสุชาติ ช่างโชค นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลุย วีระเผ่าพงษ์, รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโลกสูง และ ดร.วีระพันธ์ โชติวณิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุจิตต์ รักษ์เผ่า เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุชาติ ช่างโชค ซึ่งจะ เป็นประธานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/ ๒๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๔ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วย นายสุชาติ ช่างโชคติ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการไร้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์, รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโรคสูง และ ดร.วีระพันธ์ โชคดีวิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ดร.सनัน ประจงจิตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุชาติ ช่างโชคติ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/ ๕๕๖1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษา

ด้วย นายสุชาติ ชวงโชติ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญาโท เรื่อง "การศึกษากาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย วีระเผ่าพงษ์, รองศาสตราจารย์ชูชีพ ย่อนโคกสูง และ ดร.วีระพันธ์ โชติวนิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์สมบูรณ์ นิยมกล้า และ อาจารย์สุจิตต์ สอนองคุณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องหมายการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายสุชาติ ชวงโชติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 10071/1796

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

เรียน ดร.วีระพันธ์ ไซตวนิช

ตามที่ นายสุชาติ ช่างโชติ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ได้ทำ
ปฏิญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพ
อิสระของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้รับอนุมัติให้สอบปากเปล่า
เกี่ยวกับ ปฏิญานิพนธ์ ในวันที่ 21 เมษายน 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้อง สป.1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางเขน)

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์
เรื่องดังกล่าวอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปฏิญานิพนธ์ของนิสิตผู้นี้
ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสุชาติ ชื่อสกุล ช่างโชติ
เกิดวันที่ 8 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2510
สถานที่เกิด ตำบลกระโสม อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 59/683 ถนนลำลูกกา หมู่ที่ 4 ตำบลลาดสวาย
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
สถานที่ทำงานปัจจุบัน ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคิงคองพิจิตรวิทยายน
พ.ศ. 2529 ปวช. (ช่างอิเล็กทรอนิกส์) วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต
พ.ศ. 2531 ปวส. (ช่างอิเล็กทรอนิกส์) วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน
กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2535 วท.บ. (เทคโนโลยีอุตสาหกรรมการผลิต)
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาณรงค์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2542 กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพฯ

**การศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระ
ของผู้ประกอบการด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร**

บทคัดย่อ
ของ
สุชาติ ช่างโชติ

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา**

เมษายน 2542

การวิจัยครั้งนี้มุ่งหมาย เพื่อการศึกษาการใช้ความรู้และทักษะที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการยานยนต์ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า โดยศึกษาการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการประกอบอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการที่ส่งผลต่อผลสำเร็จผู้ประกอบการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ประกอบการทางด้านอาชีพอิสระด้านช่างอุตสาหกรรมที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจดทะเบียนการค้าไว้กับกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2536-2540 ด้วยทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท คิดเป็นกลุ่มประชากรจำนวน 554 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายได้รายชื่อสถานประกอบการเป็นกลุ่มตัวอย่าง 304 สถานประกอบการ ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.53

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิควิธีการ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเองเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทดลอง(try out) จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .93 วิเคราะห์ระดับผลสำเร็จของผู้ประกอบการ ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้ความรู้และทักษะผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จแตกต่างกัน ใช้สถิติค่า t-test และ F-test วิเคราะห์กับกลุ่มตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของงานที่ประกอบการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ประกอบการช่างซ่อมและบริการยานยนต์ ผู้ประกอบการซ่อมและบริการอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ระดับการใช้ความรู้และทักษะประกอบการไม่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ระดับการใช้ความรู้และทักษะแตกต่างกัน และมีระดับผลสำเร็จแตกต่างกันด้วย ซึ่งผู้ประกอบการศึกษาที่มีผลสำเร็จมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ประกอบการมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีตามลำดับ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์แตกต่างกันการใช้ความรู้และทักษะแตกต่างกัน และระดับผลสำเร็จแตกต่างกัน กลุ่มผู้ประกอบการมีประสบการณ์ 6 ถึง 10 ปี เป็นกลุ่มที่ใช้ระดับความรู้และทักษะมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในกลุ่มอื่น และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ 6 ถึง 10 ปี เป็นกลุ่มมีผลสำเร็จมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในกลุ่มอื่น ผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จมากจะใช้ระดับความรู้และทักษะมากกว่าผู้ประกอบการที่มีผลสำเร็จน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ประกอบการที่มีระดับผลสำเร็จมากจะใช้ความรู้และทักษะระดับมากทุกด้าน

**A STUDY ON USAGE OF KNOWLEDGE AND SKILLS
AFFECTING SUCCESS OF INDUSTRIAL TRADE
ENTREPRENEURS IN BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
SUCHART CHUANGCHOT**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University**

April 1989

The purpose of this study was to seek an understanding of the use of knowledge and skills affecting success of industrial trade entrepreneurs in Bangkok. Respondents were proprietors of automotive garage and motor cycle service shop, and owners of electric appliance service shops. Their uses of knowledge and skills between these two groups were compared. Two hundred sixty questionnaires completed by respondents were usable or the rate of return of 85.53 percent. Respondents were asked to give their opinions on their business success level, level of uses of knowledge and skills, entrepreneurship and techniques. Descriptive statistics were used to analyze the data. The results were :

There were no statistically significant difference on the use of knowledge and skills between the two groups of respondent. Entrepreneurs with different level of education used knowledge and skill differently and attained achievement differently. Those who had the education level higher than the first degree achieved not followed by those with the first degree. Entrepreneurs with different experience used knowledge and skills differently and achieved results differently. Those with the experience ranged from 6 to 10 years used knowledge and skills more than other groups and achieved most. In terms of success, those who're successful used more knowledge and skills more than those who achieved less. The difference was statistically significant at .05 level. Those entrepreneurs who were successful used more knowledge and skills in all eras.